

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΔΟ.ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Κ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ Κ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ

ΕΤΑΙΡΙΕΣ (OFFSHORE)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΙΜΠΡΙΕΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΣΑΜΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜ 13853

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	σελ 3
Εισαγωγή	σελ 4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Τι είναι οι Offshore εταιρείες	σελ 5
1.2 Σύσταση υπεράκτιες εταιρείας	σελ 5
1.3 Πλεονεκτήματα υπεράκτιων εταιρειών	σελ 7
1.4 Λόγοι δημιουργίας των υπεράκτιων εταιρειών	σελ 8
1.5 Δομές υπεράκτιων εταιρειών	σελ 9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2.1 Ο κόσμος των offshore	σελ 15
2.2 Αναλυτικό παράδειγμα Λιχτενστάϊν	σελ 16
2.3 Οι offshore εταιρείες στη Ελλάδα και η φορολογική αντιμετώπισή τους	σελ 23
2.3.2 Εξαιρέσεις από τον ειδικό φόρο	σελ 26
2.3.3 Μόνιμη εγκατάσταση	σελ 28
2.3.4 Η αναγνώριση των δαπανών που προέρχονται από υπεράκτιες εταιρείες	σελ 30
2.3.5 φορολογικός έλεγχος των υπεράκτιων εταιριών	σελ 30
2.3.6 Ελέγχοι του υπουργείου οικονομικών	σελ 31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ	
3.1 Η πολιτικοοικονομική σταθερότητα το κύρος και η αξιοπιστία της υπεράκτιας δικαιοδοσίας	σελ 32
3.1 .1Ύπαρξη σύγχρονης ευέλικτης νομοθεσίας	σελ 32
3.1.2 Φορολογικές διευκολύνσεις	σελ 33
3.1.3 Σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας	σελ 33
3.1.4 Απόρρητο εχεμύθεια	σελ 34
3.2 Ποιοι πηγαίνουν υπεράκτια	σελ 35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	
4.1 Διάβρωση της φορολογικής βάσης	σελ 35
4.1.1 Διάβρωση φορολογικής βάσης σε εθνικό επίπεδο	σελ 36

4.1.2 Η διάβρωση φορολογικής βάσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο	σελ 36
4.1.3 Η διάβρωση φορολογικής βάσης σε επίπεδο ΟΟΣΑ	σελ 37
4.2 Το ξέπλυμα χρήματος και η περίπτωση της Ελλάδας	σελ 40
4.3 Οι υπεράκτιες και το ξέπλυμα χρήματος	σελ 41
4.3.1 Εταιρείες φαντάσματα	σελ 41
4.3.2 Εταιρείες βιτρίνες	σελ 42
4.3.3 Συναλλαγές στο χρηματιστήριο	σελ 42
4.4 Η μέθοδος ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος	
4.5 Η επιρροή των υπεράκτιων στην λειτουργία του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος	σελ 44
Συμπέρασμα	σελ 45

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η υπεράκτια εταιρεία αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Οι offshore εταιρείες είναι εταιρείες αγγλοσαξονικής προέλευσης που γεννήθηκαν στις βρετανικές αποικίες και αναπτύχθηκαν μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο με γρήγορους ρυθμούς.

Στην παρούσα εργασία αναφέρεται και αναλύεται ο όρος υπεράκτια εταιρεία και συγκεκριμένα με ποιο τρόπο γίνεται η σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρείας, τους λόγους δημιουργίας της ,και τα πλεονεκτήματα των εταιρειών αυτών.

Στην συνέχεια αναφέρονται χώρες στις οποίες λειτουργούν υπεράκτια κέντρα και αναλύεται το λιχτενστάιν και η Ελλάδα. Καθώς και τα κριτήρια επιλογής υπεράκτιου σχήματος. Επίσης γίνεται λόγος για τη φορολογική αντιμετώπιση των υπεράκτιων εταιρειών από τα κράτη αλλά και ποιοι τελικά κινούνται υπεράκτια.

Τέλος γίνεται αναφορά για το «ξέπλυμα χρήματος» στις εταιρείες αυτές καθώς και το πόσο επηρεάζουν οι εταιρείες αυτές τη λειτουργία του Διεθνούς Χρηματιστηριακού Συστήματος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μεγαλύτερη εξέλιξη στον κόσμο των επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια είναι η επιθυμία μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων να εκτείνουν τις δραστηριότητες τους διεθνώς. Αυτό το φαινόμενο εκθέτει τις επιχειρήσεις σε φορολογικό κίνδυνο δεδομένου ότι αναγκάζονται να λειτουργούν σε διάφορα και πολλές φορές όχι σταθερά φορολογικά καθεστώτα.

Ο ουσιαστικότερος λόγος της επέκτασης των επιχειρήσεων είναι η δυνητική αύξηση της κερδοφορίας τους. Ένας από τους πιο προσδιοριστικούς παράγοντες της κερδοφορίας είναι η επίπτωση των φόρων τόσο για την νέα επιχείρηση όσο και για τη μητρική.

Σε ορισμένες περιπτώσεις η έλλειψη εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων διαφορετικών χωρών μπορεί να δημιουργήσει καταστάσεις που η ανάληψη επιχειρημάτων πρωτοβουλιών σε Τρίτη χώρα να συνεπάγεται υψηλό φορολογικό κόστος. Ένα ακραίο παράδειγμα μη εναρμόνισης είναι η διπλή φορολόγηση κερδών, τα κέρδη ενός ξένου υποκαταστήματος να φορολογούνται πλήρως στην ξένη χώρα και στην συνέχεια τα μετά από φόρους κέρδη όταν επαναπατρίζονται στην μητρική, υπό μορφή μερίσματος, να υπόκεινται σε φορολογία ως εισόδημα της μητρικής. Η διπλή φορολόγηση θα οδηγήσει σε ματαίωση της απόφασης ίδρυσης υποκαταστήματος, εκτός αν υπάρχει κάποια έκπτωση για τους φόρους που έχουν ήδη πληρωθεί από υποκατάστημα στην αλλοδαπή.

Επειδή όμως η φορολογική επιβάρυνση πλήττει άμεσα τη κερδοφορία των οικονομικών μονάδων, είτε με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές, είτε με την έλλειψη εναρμόνισης μεταξύ φορολογικών συστημάτων διαφορετικών χωρών και την επιβολή διπλής φορολογίας για την ίδια οικονομική δραστηριότητα, για το λόγο αυτό το διεθνές κεφάλαιο εφηύρε το θεσμό των υπεράκτιων εταιριών, δηλαδή χρησιμοποιήθηκαν μικρές κατά το πλείστον χώρες στις οποίες λειτουργεί ιδιαίτερα χαμηλή φορολογία για τις ξένες εταιρίες παρέχοντας ταυτόχρονα πλήρη εχεμύθεια.

Ο έλεγχος των offshore εταιριών καθίσταται δυσκολότερος σε αναπτυσσόμενες χώρες του δυτικού κόσμου που διευκολύνουν με ευνοϊκές νομοθεσίες την κυκλοφορία των κεφαλαίων. (Δούβης Παναγιώτης 2008)

Όσο και αν φαίνεται περίεργο ο μεγαλύτερος «φορολογικός παράδεισος για βάση κεφαλαίων είναι το Μανχάταν, όπου δεν υπάρχει κανείς μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών για τα κεφάλαια που επενδύονται στις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ τα κεφάλαια που διακινούνται μέσω offshore εταιριών ανέρχονται μεταξύ 5-7 τρις δολάρια και αποτελούν το 6-8% της συνολικής παγκόσμιας υπό διαχείριση επένδυσης. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο υπολογίζει ότι ετησίως ξεπλένονται περίπου 600 δις δολάρια, εκ των οποίων τα μισά στις ΗΠΑ. Δεν είναι τυχαίο ότι ΗΠΑ έχουν αντισταθεί στις προσπάθειες του ΟΟΣΑ.

Χαρακτηριστική περίπτωση επίσης είναι και αυτή της Ελβετίας. Το 30% των κεφαλαίων είναι τοποθετημένα στην Ελβετία. Όλα αυτά χωρίς την δυνατότητα οποιασδήποτε διεθνούς ή κρατικής αρχής να αποκτήσει πρόσβαση στο πόθεν έσχες και τον προορισμό των κεφαλαίων.

1.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΑ?

Η offshore εταιρεία αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Οι Offshore εταιρείες είναι εταιρείες αγγλοσαξονικής προέλευσης που γεννήθηκαν στις βρετανικές αποικίες και αναπτύχθηκαν μετά τον Β Παγκόσμιο πόλεμο με γρήγορους ρυθμούς. Η offshore εταιρεία ιδρύεται εκτός συνόρων, επιλέγεται ως έδρα της μια χώρα με ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς αλλά δραστηριοποιείται από πηγές εκτός της χώρας ιδρύσεως της (δηλαδή σε άλλη χώρα είναι καταστατική έδρα της offshore και σε άλλη η πραγματική).

Το ελληνικό δίκαιο, για τους σκοπούς του κώδικα φορολογίας εισοδήματος ορίζει offshore εταιρεία αυτή που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση την νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα φορολογικής μεταχείρισης.

Μια υπεράκτια εταιρεία έχει συνήθως μορφή Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, και είναι εγκαταστημένη σε κάποια γεωγραφική περιοχή, που έχει χαρακτηριστεί ως υπεράκτιο κέντρο.

1.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΙΔΡΥΣΗ

Για την ίδρυση υπεράκτιας εταιρείας απαιτείται οι ιδρυτές να συντάξουν και να υπογράψουν ιδιωτικό ιδρυτικό έγγραφο το οποίο κατατίθεται στο τηρούμενο σε κάθε χώρα μητρώο εταιρειών και εγκρίνεται και επικυρώνεται από την αρμόδια αρχή αυτής. Σε ορισμένες χώρες απαιτείται να φέρει συμβολαιογραφική θεώρηση ή και να συνταχθεί συμβολαιογραφικά εφόσον η εταιρεία είναι ανώνυμη. Η αρμόδια αρχή εκδίδει με την ίδρυση της εταιρείας και το σχετικό πιστοποιητικό ιδρύσεως αυτής. Τη διαδικασία της ίδρυσης αναλαμβάνουν συνήθως εξειδικευμένοι νομικοί ή επιχειρηματικοί σύμβουλοι.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

Οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ιδρυθούν με ένα μόνο μέτοχο. Η νομοθεσία ορισμένων χωρών ορίζει, ότι ο ελάχιστος επιτρεπτός αριθμός μετόχων είναι δυο. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο ιδρυτής μέτοχος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο. Η συγκέντρωση του συνόλου των μετοχών στα χέρια ενός μετόχου δε συνιστά λόγο λύσης της Εταιρείας.

ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Οι περισσότερες νομοθεσίες κρατών προέλευσης υπεράκτιων εταιρειών ορίζουν, ως απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο για την ίδρυση των εταιρειών τους ένα πολύ μικρό ποσό. Το εταιρικό κεφάλαιο δεν είναι απαραίτητο να είναι καταβλημένο σε τραπεζικό λογαριασμό και δεν απαιτείται να πιστοποιηθεί η καταβολή του από τις εποπτικές αρχές των κρατών προέλευσης θεωρείται καταβλημένο κατά την ίδρυση της εταιρείας. Οι νομοθεσίες των κρατών προέλευσης των υπεράκτιων εταιρειών δεν συνάρτουν το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου σε σχέση με το ύψος των επενδύσεων, του τζίρου ή των καθαρών κερδών της εταιρείας. Επίσης πολλές νομοθεσίες επιτρέπουν το μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών να είναι καταβλημένο ακόμη και σε είδος ή σε νόμισμα διαφορετικό από το εγχώριο.

ΜΕΤΟΧΕΣ

Το μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών αυτών είναι διηρημένο σε μετοχές ανώνυμες ή ονομαστικές (Κύπρος κλπ). Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν καθορίζεται κατώτατο όριο της ονομαστικής αξίας της μετοχής. Η έκδοση των μετοχών δεν είναι απαραίτητη, ούτε επιδρά επί του κύρους και της νομιμότητας της εταιρείας. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα να εκδοθούν διαφορετικά είδη μετοχών.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οι εργασίες των υπεράκτιων εταιρειών διευθύνονται από το διοικητικό συμβούλιο αυτών.

Ορισμένες νομοθεσίες επιτρέπουν το διοικητικό συμβούλιο να απαρτίζεται από ένα μόνο διευθυντή.

Στις περισσότερες περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από τουλάχιστον τρία ενήλικα μέλη. Στο διοικητικό συμβούλιο έχουν δικαίωμα να μετέχουν και αλλοδαποί μέτοχοι ή μη μέτοχοι της εταιρείας.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται ανακαλούνται οποτεδήποτε ελεύθερα από τη γενική συνέλευση, που είναι το ανώτατο όργανο εταιρείας.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι επανεκλέξιμα.

ΣΚΟΠΟΣ

Δεν υπάρχει κατ' αρχήν περιορισμός στην επιλογή του σκοπού της εταιρείας, ο οποίος μπορεί να είναι η διακίνηση εμπορευμάτων ή μη, η παροχή κάθε είδους υπηρεσιών, η διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, μπορεί να δραστηριοποιείται στις χρηματιστηριακές αγορές να συνάπτει συμβάσεις χρηματιστηριακών προϊόντων, παραγωγών, προθεσμιακές συμβάσεις κτλ. Η νομοθεσία ωστόσο ορισμένων χωρών (Κύπρος κτλ) επιβάλλει περιορισμούς και θέτει προϋποθέσεις για την έγκριση της λειτουργίας, εταιρειών ειδικού σκοπού (χρηματιστηριακές, τραπεζικές κτλ).

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Οι εταιρείες διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας στις περισσότερες περιπτώσεις, όπως ορίζεται από την νομοθεσία των κρατών προέλευσης εξαιρούνται άλλοτε υπό προϋποθέσεις και άλλοτε χωρίς οποιασδήποτε φορολογίας. Σε ορισμένα κράτη για να υπαχθούν στο καθεστώς της προαναφερόμενης φορολογικής εξαίρεσης πρέπει να καταβάλουν ετησίως ένα σταθερό και σχετικά μικρό φορολογικό τέλος. Σε άλλες χώρες τα καθαρά κέρδη των εταιρειών φορολογούνται με πολύ μικρό συντελεστή. Στις περισσότερες πάντως περιπτώσεις τα κεφαλαιουχικά κέρδη των εταιρειών εξαιρούνται φορολογίας.

Επιπρόσθετα δεν παρακρατείται φόρος στα κράτη προέλευσης για τόκους μερίσματα και δικαιώματα εκμετάλλευσης που πληρώνονται από τις εταιρείες διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας.

Ανά περίπτωση θα πρέπει να ερευνάται εάν τα κράτη προέλευσης έχουν υπογράψει με άλλα κράτη, στο έδαφος των οποίων αποκτούν εισόδημα οι υπεράκτιες εταιρείες, συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας. Στην περίπτωση αυτή και κατ' εφαρμογή των διατάξεων της συμβάσεως είναι δυνατό μια συναλλαγή να απαλλαγεί πλήρως της φορολόγησης.

Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή μιας εταιρείας διεθνών δραστηριοτήτων καθώς και προσεκτικός φορολογικός σχεδιασμός κυρίως επί των θεμάτων που έχουν να κάνουν με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας ΦΠΑ, τυχόν ειδικούς φόρους ακινήτων κτλ. Η συνδρομή ειδικών συμβούλων είναι απαραίτητη για την απρόσκοπτη λειτουργία του σχήματος.

1.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των υπεράκτιων εταιρειών είναι τα ακόλουθα:

1. Οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ασκούν την εμπορική τους δραστηριότητα σε οποιαδήποτε χώρα της υφείας (εκτός από λίγες εξαιρέσεις).

2. Τα όργανα των εταιρειών αυτών μπορούν να συνεδριάζουν ελεύθερα και νομότυπα σε οποιαδήποτε χώρα.

3. Οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι στις περισσότερες ανώνυμες, ακόμη όμως και όταν η νομοθεσία της χώρας προέλευσης προβλέπει υποχρεωτικά ονομαστικές μετοχές και τότε παρέχεται η ευχέρεια της διατήρησης της ανωνυμίας του πραγματικού μετόχου.

4. Τα δικαιώματα των μετοχών διέπονται κατ' αρχήν από το δίκαιο της έδρας της εταιρείας. Οι μέτοχοι και οι διευθυντές μπορεί να είναι οποιασδήποτε εθνικότητας στις περισσότερες περιπτώσεις.

5. Τα κέρδη των εταιρειών αυτών, τα οποία έχουν αποκτηθεί από την δραστηριότητα τους εκτός της χώρας προελεύσεως, δεν υπόκεινται σε φόρους (ή φορολόγησή τους είναι πολύ μικρή), τέλη ή δασμούς ακόμη κι αν οι σχετικές συμβάσεις έχουν συναφθεί εντός του κράτους προελεύσεως της εταιρείας.

6. Στις περισσότερες χώρες προέλευσης οι υπεράκτιες εταιρείες δεν υπόκεινται σε συναλλαγματικούς περιορισμούς.

7. Ορισμένες χώρες, των οποίων η νομοθεσία τους επιτρέπει την ίδρυση υπεράκτιας εταιρείας στο έδαφος τους έχουν υπογράψει με πολλές άλλες χώρες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, οι οποίες συμβάσεις προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες για διεθνή φορολογικό προγραμματισμό.

Συμπερισματικά ο τρόπος διοικήσεως, η έμμεση ή άμεση ανωνυμία του πραγματικού μετόχου, ή απλούστευση των διαδικαστικών θεμάτων και η ελεύθερη ρύθμιση τους από το καταστατικό, η οικονομικά συμφέρουσα διαχείριση τους, τα φορολογικά πλεονεκτήματα έχουν επιβάλλει τις υπεράκτιες εταιρείες στις διεθνείς συναλλαγές. Σε κάθε περίπτωση και με δεδομένη την προσπάθεια πολλών κυβερνήσεων να προβάλουν εμπόδια (ή πολλές φορές δυσβάσταχτους φορολογικούς ελέγχους) στη δράση των υπεράκτιων εταιρειών, πριν από την ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας επιβάλλεται να έχει προηγουμένως αναλυθεί ο σκοπός της συστάσεως και το επιδιωκόμενο με αυτή αποτέλεσμα.

Επισημαίνεται, ότι λανθασμένοι χειρισμοί, όπως στην επιλογή της εθνικότητας της εταιρείας μπορεί να οδηγήσουν είτε σε ματαίωση του επιδιωκόμενου σκοπού είτε σε σημαντική οικονομική επιβάρυνση, των εταιρειών, του αντικειμένου τους ακόμη και των πραγματικών μετόχων τους

1.4 ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Η ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, η διεθνοποίηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και η ελευθερία που υπάρχει στον τομέα της διακίνησης των κεφαλαίων και του συναλλάγματος είχε ως συνέπεια τη σημαντική αύξηση των συναλλαγών που διενεργούνται από υπεράκτιες εταιρείες. Σε παγκόσμια κλίμακα τα κέντρα εξωχώριων εταιρειών υπερβαίνουν τα 80 περίπου και μέσα από τις εταιρείες αυτές διακινείται περίπου το μισό του παγκόσμιου τζίρου.

Τα καθοριστικά κριτήρια για την ίδρυση και διατήρηση μιας υπεράκτιας εταιρείας μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

Η γρήγορη σύσταση με χαμηλό κόστος, ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και εξαιρετικά περιορισμένες διατυπώσεις.

Πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετοχών

Η δυνατότητα σύστασης της εταιρείας με έναν μόνο μέτοχο.

Η μεταφορά των κερδών από υψηλά σε χαμηλά φορολογούμενες χώρες.

Η αποφυγή του πόθεν έσχες τόσο στην αγορά περιουσιακών στοιχείων όσο και την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η αποφυγή της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας για επιχειρήσεις που δραστηροποιούνται και απασχολούν προσωπικό στο εξωτερικό.

Η αποφυγή δεσμεύσεων ατομικής περιουσίας, με την διασφάλιση από μελλοντικές διεκδικήσεις δανειστών.

Η αποφυγή φορολογικών επιβαρύνσεων.

Η πλήρης απαλλαγή του φόρου κληρονομιάς, δωρεάς ,μεταβίβασης και γονικής παροχής σε περιπτώσεις ακινήτων.

Αποφυγή διεκδικήσεων συζύγου σε περίπτωση διαζυγίου.

Αποφυγή φόρου τόκων στις καταθέσεις.

Τραπεζικό απόρρητο που προστατεύει από ελέγχους.

Η μη ύπαρξη συναλλαγματικών περιορισμών.

1.5 ΔΟΜΕΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Οι υπεράκτιες εταιρίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάφορους σκοπούς με ποικίλους τρόπους και σε διαφορετικούς τύπους όπως:

Εταιρίες χαρτοφυλακίου(holding companies)

Εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών(finance companies)

Εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων(lincencing companies)

Εμπορικές εταιρίες(trading companies)

Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών(administration companies)

Ναυτιλιακές εταιρίες(shipping companies)

Εμπιστεύματα(trusts)

Επενδυτικές εταιρίες(investments companies)

Τραπεζικές εταιρίες(banking companies)

Εταιρίες παροχής υπηρεσιών

Εταιρίες υβρίδια

Δομές nominee

Εταιρίες ασφαλειών(insurance companies)

Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης(Illcs)

Στην συνέχεια αναλύονται κάποιες από τις πιο διαδεδόμενες χρήσεις των υπεράκτιων εταιριών.

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

Η χρήση των offshore holding ή εταιριών επενδύσεων που είναι εγκαταστημένες σε εξωχώρια κέντρα είναι μια μέθοδος διεθνούς φορολογικού σχεδιασμού για την χρηματοδότηση δραστηριοτήτων offshore.

Οι δραστηριότητες σε τρίτες χώρες συγκεντρώνονται σε μια υπεράκτια εταιρεία η οποία είτε έχει offshore λειτουργούντα υποκαταστήματα είτε κατέχει μετοχές διεθνών θυγατρικών που δραστηριοποιούνται σε εμπόριο και επιχειρήσεις σε άλλες χώρες. Η υπεράκτια εταιρεία λειτουργεί ως εταιρεία εκκαθάρισης για τα κέρδη από ξένες δραστηριότητες, για συσσώρευση κερδών, επανεπένδυσης κερδών και επέκταση των δραστηριοτήτων της σε άλλες χώρες με ειδικούς μειωμένους φορολογικούς συντελεστές.

Η πιο κοινή πρακτική για τις offshore holding εταιρίες είναι να χρησιμοποιούν θυγατρικές σε τρίτες χώρες παρά υποκαταστήματα.

Ορισμένα εξωχώρια κέντρα παρέχουν ειδικά φορολογικά προνόμια στις εταιρίες συμμετοχών και πιο κατω παρατίθενται μερικά από τα οφέλη που προκύπτουν από την χρήση μιας εταιρίας συμμετοχών σε εξωχώρια κέντρα.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΦΟΡΟΥ ΣΤΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ: Όπως είναι γνωστό τα μερίσματα φορολογούνται στην χώρα απόκτησης τους, που είναι στην περίπτωση μας η χώρα έδρας της θυγατρικής εταιρείας. Με τη χρήση της υπεράκτιας εταιρίας συμμετοχών και το συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας, η τοποθέτηση είτε η συγκέντρωση των μερισμάτων στην εταιρία συμμετοχών αναβάλλει, μερικές φορές μειώνει ή και σε ορισμένες υπεράκτιες δικαιοδοσίες απαλλάσσει τους επιχειρηματίες από την πληρωμή φόρου.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΦΟΡΟΥ ΣΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΑ ΚΕΡΔΗ(ΥΠΕΡΑΞΙΑ): Ορισμένες χώρες επιβάλλουν φόρο κεφαλαιακών κερδών. Εάν η θυγατρική σε ξένη χώρα ανήκει σε μια offshore εταιρία συμμετοχών τότε υπάρχει η δυνατότητα πώλησης της θυγατρικής σε ξένη χώρα από την offshore εταιρία συμμετοχών και υπό κανονικές συνθήκες τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν δεν υπόκεινται σε φορολόγηση και συγκεντρώνονται στην offshore εταιρία συμμετοχών και στη συνέχεια επαναπατρίζονται με άνεση στην μητρική.

ΑΠΟΥΣΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ: Εάν η χώρα της μητρικής εταιρίας επιβάλλει συναλλαγματικούς ελέγχους στις ξένες επενδύσεις, η σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρίας συμμετοχών διευκολύνει την μετακίνηση των κερδών από την θυγατρική εταιρία της τρίτης χώρας και την συγκέντρωση τους στο υπεράκτιο κέντρο αποφεύγοντας έτσι την μετακίνηση τους προς τη χώρα έδρας της μητρικής και το συνεπαγόμενο συναλλαγματικό έλεγχο.

Η ιδανική δομή εταιρίας συμμετοχών πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα μείωσης της φορολογίας των κερδών πράγμα που απαιτεί φορολογικές συμφωνίες με τα παρακάτω ιδιαίτερα στοιχεία:

- Τα μερίσματα που στέλνονται από την θυγατρική στην εταιρία holding ή πρέπει να απαλλάσσονται ή να υπόκεινται σε χαμηλούς παρακρατημένους φόρους στο φορολογικό καθεστώς απόκτησης τους(θυγατρικής).

- Τα μερίσματα που λαμβάνονται από τη holding προερχόμενα από την θυγατρική ή πρέπει να απαλλάσσονται ή να υπόκεινται σε χαμηλούς φόρους στο φορολογικό καθεστώς της holding.

- Τα μερίσματα που πληρώνονται από την holding στην τελική μητρική πρέπει να απαλλάσσονται ή υποβάλλονται σε χαμηλούς φόρους στα φορολογικά καθεστώτα της holding και της τελικής μητρικής.

-Τα κέρδη της holding απο την πώληση των μετοχών της θυγατρικής πρέπει να υποβάλλονται σε χαμηλούς φόρους στο φορολογικό καθεστώς της holding.

Οι παραδοσιακές και ευρέως γνωστές τοποθεσίες εγκατάστασης δόμων των εταιριών συμμετοχών holding(Ηνωμένο Βασίλειο, Λουξεμβούργο)έχουν οργάνωση την νομοθεσία τους ειδικά για την μεταχείριση των εισοδημάτων από τα ξένα μερίσματα. Κάθε χώρα από τις προαναφερόμενες έχει ένα εκτεταμένο δίκτυο διμερών φορολογικών συμβάσεων.

Αλλά καθεστώτα εταιριών holding είναι ελκυστικά επειδή χρησιμοποιούν την οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μητρικές- θυγατρικές εταιρίες , ειδικά για περιπτώσεις Ευρωπαϊκών επενδύσεων.

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ(FINANCE COMPANIES)

Μια εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που βρίσκεται σε υπεράκτιο κέντρο λειτουργεί ως κανάλι διοχετεύσεις δανείων σε μια ξένη θυγατρική εταιρία. Η χρήση μιας υπεράκτιας εταιρίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών παρέχει τη δυνατότητα να μετακινηθούν αποτελεσματικά κέρδη από την ξένη θυγατρική(δανειολήπτρια),πού υπάγεται σε δικαιοδοσία με υψηλούς συντελεστές φορολόγησης στην υπεράκτια δικαιοδοσία με χαμηλή φορολογία δηλαδή ο τόκος και δόσεις αποπληρωμής του δανείου προς την υπεράκτια εταιρία μειώνεται σημαντικά, το μειονέκτημα του σχήματος αυτού είναι ότι η χώρα έδρας της δανειολήπτριας εταιρείας επιβάλλουν την παρακράτηση φόρου σε ποσό του τόκου του δανείου.

Προκειμένου λοιπόν να αποφευχθεί ή να μειωθεί η παρακράτηση φόρου που προκύπτει, όπως είπαμε όταν η δανειολήπτρια εταιρία πληρώνει τόκο στο εξωτερικό μεθοδεύεται η κατεύθυνση των κεφαλαίων του δανείου μέσω φιλικών δικαιοδοσιών(χωρών),που διαθέτουν τις φορολογικές συμβάσεις που απαλλάσσουν ή μειώνουν τους παρακρατημένους φόρους.

Πολλές υπεράκτιες δικαιοδοσίες δεν απαιτούν τη διατήρηση των συγκεκριμένων δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, πράγμα το οποίο δίνει τη δυνατότητα στις εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να έχουν ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων.

Οι εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών έχουν σημαντική αξία, στην περίπτωση που μια χώρα έχει υψηλούς συντελεστές φορολόγησης εισοδήματος και μερισμάτων. Η αποπληρωμή των τόκων δεν μειώνει μόνο τα φορολογητέα κέρδη της δανειολήπτριας εταιρίας αλλά μειώνει σημαντικά και τα προς αποπληρωμή μερίσματά της.

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΑΔΕΙΩΝ-ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ(LINCENSING COMPANIES)

Μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει μια εταιρία αδειών που βρίσκεται σε κατάλληλο διεθνές offshore χρηματοοικονομικό κέντρο για να λειτουργεί ως χορηγός αδειών δικαιωμάτων σε μια ξένη θυγατρική. Οι περιοδικές πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης βιομηχανικής περιουσίας όπως δικαιώματα, σήματα, επιστημονικές πληροφορίες ή βιομηχανικές διαδικασίες λειτουργούν και χρησιμοποιούνται από πολλές δικαιοδοσίες σαν ενοίκιο που είναι έξοδα που μειώνουν τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

Πληρώνοντας royalties (ποσό για χρήση δικαιωμάτων)σε μια offshore lincensing εταιρεία τα κέρδη μετακινούνται από την ξένη θυγατρική στην offshore lincensing εταιρεία η οποία πληρώνει λίγο ή καθόλου φόρο στα royalties που λαμβάνει.

Μια υπεράκτια εταιρεία licensing για να έχει το δικαίωμα να δίνει άδεια χρήσης βιομηχανικής περιουσίας ή πνευματικής,κατ'αρχήν πρέπει η ίδια να τα αποκτήσει. Για τον λόγο αυτό απαιτείται μεταφορά της ευρεσιτεχνίας ή άλλων δικαιωμάτων από την χώρα της μητρικής εταιρίας σε υπεράκτια δικαιοδοσία. Αυτή η μεταφορά συχνά απαιτεί φορολογικό ή συναλλαγματικό έλεγχο με αποτέλεσμα συχνά η μεταφορά αυτή να φορολογείται. Έτσι πολλές φορές οι σύμβουλοι φορολογικών θέματων προσπαθούν να αναγνωρίσουν και να μεταφέρουν τα άυλα αγαθά σε υπεράκτιες εταιρίες πριν αποκτήσουν μεγάλη αξία.Απο την στιγμή που τα άυλα αγαθά περνούν στην υπεράκτια εταιρία νοικιάζονται σε μια μεσολάβουσα εταιρία, η οποία διεξάγει την εκμετάλλευσή τους. Τα έσοδα από την εκμετάλλευση των άυλων αγαθών περνούν στην μεσολάβουσα εταιρεία,η οποία παρακρατεί μια μικρή προμήθεια ως αμοιβή για τις υπηρεσίες που παρέχει κατά τη διαπραγμάτευση των συμφωνιών, που κυμαίνεται από 10% έως 20% και τα υπόλοιπα κέρδη αποδίδει στην υπεράκτια εταιρία.

Με τον τρόπο αυτό συσσωρεύονται τα κέρδη από την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων στην υπεράκτια εταιρία και αποφεύγονται σε μεγάλο βαθμό οι φορολογικές επιβαρύνσεις. Εάν η μητρική εταιρία πωλούσει τα δικαιώματα απευθείας στην εταιρία χρήστη, ακόμα κι αν υπήρχαν συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας, θα επιβαρυνόταν με φόρο υπεραξίας, αφού θα υποχρεώνονταν να εμφανίσει την πραγματική αξία πώλησης του δικαιώματος.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ(TRADING COMPANIES)

Είναι οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο με το εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο. Η υπεράκτια εταιρία χρησιμοποιείται εδώ κατά τέτοιο τρόπο ώστε αποτελεσματικά να μεταφέρει τα κέρδη από μια χώρα με υψηλή φορολόγηση σε μια χώρα με χαμηλή φορολόγηση. Τα σχήματα που διαμορφώνονται σε αυτές τις περιπτώσεις επίσης αποκαλούνται ως τριγωνικό εμπόριο. Το σχήμα αυτό συνήθως εφαρμόζεται ως εξής: μια εμπορική εταιρία που πραγματοποιεί εξαγωγές- εισαγωγές ιδρύει μια υπεράκτια εταιρία, που λειτουργεί ως διαμεσολαβητής μεταξύ του πωλητή και του αγοραστή. Όταν η ιδρύτρια επιχείρηση πραγματοποιεί εισαγωγές ο προμηθευτής στέλνει τα εμπορεύματα απευθείας στην ιδρύτρια και εκδίδει το τιμολόγιο στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας, η οποία με την σειρά της τιμολογεί την ιδρύτρια επιχείρηση σε τιμή προσαυξημένη. Αντίστοιχα αν η μητρική επιχείρηση πραγματοποιεί εξαγωγές, το εμπόρευμα αποστέλλεται στον αγοραστή και η μητρική τιμολογεί την υπεράκτια με τιμή χαμηλότερη η οποία με την σειρά της τιμολογεί τον αγοραστή. Με αυτόν τον τρόπο η μητρική επιχείρηση καταρχήν μειώνει τα εμφανιζόμενα κέρδη και επιπλέον συσσωρεύει το κεφάλαιο στο λογαριασμό της υπεράκτιας εταιρίας.

Δεδομένου ότι οι περισσότερες υπεράκτιες δικαιοδοσίες επιβάλλουν υψηλούς εισαγωγικούς δασμούς σημαντικό είναι η υπεράκτια εταιρία να μην παραλαμβάνει τα αγαθά, αλλά να τα πουλάει χωρίς αυτά να περάσουν μέσω του εδάφους της offshore έδρας.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ(ADMINISTRATION COMPANIES)

Ορισμένες υπεράκτιες δραστηριότητες δεν περιλαμβάνουν άπλα μια ξένη θυγατρική εταιρία, αλλά περιλαμβάνουν έναν όμιλο που αποτελείται από την μητρική εταιρία και της θυγατρικές στις διάφορες χώρες και με διαφορετικές δραστηριότητες. Η διαχείριση και ο έλεγχος του ομίλου μπορεί να διεξάγεται μέσω μιας ξεχωριστής εταιρίας παροχής υπηρεσιών διοίκησης- διαχείρισης. Το συγκεκριμένο σχήμα προσφέρει εμπορικά πλεονεκτήματα με την συγκέντρωση όλων των διοικητικών- διαχειριστικών σε έναν φορέα.

Η ίδρυση κεντρικών γραφείων διοίκησης σε μια offshore χώρα από φορολογική άποψη είναι μια τεχνική μεταφοράς κερδών όπου οι δραστηριότητες διοίκησης-διαχείρισης ενός ομίλου εταιριών αναλαμβάνονται από την υπεράκτια εταιρία παροχής διοικητικών υπηρεσιών, η οποία αμοιβεται με ποσοστό επί των κερδών του ομίλου. Η υπεράκτια εταιρία για τα κέρδη(αμοιβές) της δεν φορολογείται ή φορολογείται με πολύ χαμηλό συντελεστή. Είναι βέβαια πιθανό ότι οι εταιρίες του ομίλου, όταν κάνουν τις πληρωμές στην υπεράκτια εταιρία παροχής διοικητικών υπηρεσιών θα πρέπει να πείσουν τις τοπικές φορολογικές αρχές της έδρας των εταιριών του ομίλου, για το ότι το τίμημα για τις υπηρεσίες προσδιορίζεται κάτω υπό τις πλήρως ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς. Για τον λόγο αυτό όταν υπάρχει πρόθεση δημιουργίας μιας υπεράκτιας εταιρίας παροχής διοικητικών υπηρεσιών, είναι σημαντικό να βεβαιωθεί ο ενδιαφερόμενος ότι το διεθνές εξωχώριο κέντρο που θα χρησιμοποιηθεί έχει τις απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες που θα δώσουν τη δυνατότητα στην υπεράκτια εταιρία διαχείρισης να λειτουργεί αποτελεσματικά.

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ(SHIPPING COMPANIES)

Ένας μεγάλος αριθμός των εξωχώριων κέντρων έχουν θεσπίσει ευνοϊκές ρυθμίσεις για τις εταιρίες που ασχολούνται με την ναυτιλία, περιλαμβανόμενης της ναύλωσης και ενοικίασης σκαφών. Οι χώρες αυτές ενθαρρύνουν δυναμικά τις ναυτιλιακές εταιρίες να λειτουργήσουν υπό τις λεγόμενες σημαίες ευκαιρίας, πράγμα που επιτρέπει σε μια μη μόνιμα εγκαταστημένη εταιρία να νηολογήσει με σύντομες και όχι ιδιαίτερα αυστηρές διαδικασίες, αλλά με εξαιρετικά χαμηλό και ανταγωνιστικό κόστος τα πλοία, χρησιμοποιώντας την σημαία του εξωχώριου κέντρου.

Τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση του πλοίου που έχει μια υπεράκτια εταιρία υποβάλλονται σε πολύ χαμηλή φορολογία. Βέβαια πρέπει να τονίσουμε ότι οι ειδικοί χαμηλοί συντελεστές δεν εφαρμόζονται πάντα σε όλο το εισόδημα που αποκτάται από την υπεράκτια ναυτιλιακή εταιρία. Ορισμένες φορές ένα μέρος του εισοδήματος φορολογείται με πλήρης συντελεστές ιδίως σε ότι αφορά το δικαίωμα χρήσης σημαίας και της νηολόγησης.

Τα περισσότερα εξωχώρια κέντρα έχουν νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό και την ασφάλεια των πλοίων που έχουν νηολογηθεί στην χώρα του και χρησιμοποιούν την δική τους σημαία. Ο κυριότερος λόγος για την χρήση νηολόγησης σε υπεράκτια κέντρα, ως σημαίες ευκαιρίας, σχετίζεται με την ευνοϊκή μεταχείριση των εφοπλιστικών και των πλοιοκτητών, που συχνά έρχεται σε αντίθεση με τα συμφέροντα των εργαζομένων και της διεθνούς Ομοσπονδίας στις μεταφορές.

ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ(TRUSTS)

Η ιδέα των trust αναπτύχθηκε ως τρόπος προστασίας της περιουσίας. Οι συμβαλλόμενοι σε ένα trust είναι ο διαθέτης που μεταφέρει τα περιουσιακά στοιχεία σε ένα trust, ο διαχειριστής, οποίος διοικεί το trust, ο θεματοφύλακας και ο δικαιούχος που λαμβάνει τα οφέλη των περιουσιακών στοιχείων του trust. Το trust δεν έχει την Νομική προσωπικότητα και δεν μπορεί να έχει περιουσιακά στοιχεία, όλη η περιουσία του trust είναι εγχωρημένη στον διαχειριστή που μπορεί να είναι είτε το φυσικό πρόσωπο είτε η εταιρία. Τα περιουσιακά στοιχεία του trust μπορεί να είναι ακίνητά, μετρητά και αξιόγραφα. Ένα trust συστήνεται με έγγραφη συμφωνία. Πρέπει να σημειώσουμε ότι σε περισσότερες περιπτώσεις ο διαθέτης και ο δικαιούχος είναι το ίδιο πρόσωπο. Οι χώρες που αναγνωρίζουν το trust είναι κυρίως του Αγγλοσαξονικού δικαίου, ενώ στις άλλες χώρες που βασίζονται σε Γαλλογερμανικό μοντέλο, όπως και η Ελλάδα δεν

αναγνωρίζουν το trust. Η περισσότερες εξωχώριες δικαιοδοσίες παρέχουν τη δυνατότητα στέγασης σε trust. Η συνηθέστερη αιτία χρήσης των υπεράκτιων trust είναι η απόκρυψη της ταυτότητας των διαθετών για την αποφυγή των διατάξεων περί ξεπλύματος του μαύρου χρήματος και αυξημένης φορολογίας.

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (INVESTMENT COMPANIES)

Κεφάλαια συγκεντρωμένα διά μέσου υπεράκτιων εταιριών επενδύσεων μπορούν να επενδυθούν ή να κατευθυνθούν οπουδήποτε στο κόσμο. Η προσεκτική επιλογή της εξωχώριας δικαιοδοσίας επιτρέπει να επενδυθούν τα προαναφερόμενα κεφάλαια σε χώρες με υψηλούς συντελεστές φορολόγησης εφόσον αυτές έχουν συνάψει φορολογικές συμβάσεις με υπεράκτιο κέντρο.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (BANKING COMPANIES)

Τον τελευταίο καιρό πολλά τραπεζικά ιδρύματα σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες έχουν καθιερωθεί ως φορολογικά καταφύγια. Πολλά από τα ιδρύματα είναι θυγατρικές μεγάλων διεθνών τραπεζών. Το μεγάλο τους πλεονέκτημα είναι ότι καταβάλλουν φόρους απαλλαγμένους από την παρακράτηση του φόρου, πέραν αυτού ασχολούνται με διεθνή χρηματοδότηση από οικονομικές βάσεις (εξωχώρια κέντρα), η οποία δεν υπόκειται σε συναλλαγματικούς ελέγχους.

ΔΟΜΕΣ ΝΟΜΙΝΕΕ (ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΣΗΣ)

Οι εταιρίες αντιπροσώπευσης είναι δομές όπου μια εγχώρια εταιρία ενεργεί ως αντιπρόσωπος μιας εξωχώριας εταιρίας. Όπως προαναφερθήκαμε οι εξωχώριες εταιρείες πάντα αποβλέπουν στην μείωση φορολογητέας ύλης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων καθώς επίσης πολύ συχνά στο ξέπλυμα του μαύρου χρήματος. Για τον λόγο αυτό οι θιγόμενες χώρες από τη διεθνή αυτή την μέθοδο φοροαποφυγής προσπάθησαν να αντιδράσουν θέτοντας ειδικούς νομοθετικούς κανόνες για την διασφάλιση σύλληψης της φορολογητέας ύλης και στην δημιουργία εμποδίων για την λειτουργία των υπεράκτιων εταιριών. Η Ελλάδα απάντησε στο φαινόμενο των υπεράκτιων εταιριών με το Ν.3091/2002, όπου χοντρικά οι συναλλασσόμενοι με υπεράκτιες εταιρίες δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τις δαπάνες και τις αποσβέσεις για αγαθά και υπηρεσίες που προέρχονται από αυτές όπως επίσης και επιβάλλοντας ειδικό φόρο σε ποσοστό 3% επί της ακίνητης περιουσίας των υπεράκτιων εταιριών. Το διεθνές κεφάλαιο ανταποκρίθηκε στα νέα νομοθετικά δεδομένα μέσω των επιχειρήσεων αντιπροσώπευσης με έδρα σε μία χώρα με μεγάλο δίκτυο συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας όπως για παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο. Η κύρια δραστηριότητα των εταιριών είναι η αντιπροσώπευση των υπεράκτιων. Η εκπρόσωπος εταιρία συνάπτει με τη υπεράκτια εταιρία ένα συμφωνητικό αντιπροσώπευσης, όπου ορίζεται η αμοιβή της ως προμήθεια επί των συναλλαγών ύψους 3%-5%.

Έτσι λοιπόν ενώ στην πραγματικότητα η συναλλαγή γίνεται μεταξύ μιας Ελληνικής και μιας υπεράκτιας εταιρίας, εμφανίζονται να συναλλάσσονται η Βρετανική και η ελληνική επιχείρηση. Επειδή σε τα αγαθά και υπηρεσίες της συναλλαγής αυτής προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει φυσικά εφαρμογή ο Ν.3091/200214.

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Πολλοί διεθνείς οργανισμοί έχουν αναπτύξει την πρακτική συνδυασμού ενός υφιστάμενου trust, το οποίο δεν είναι offshore προϊόν, με πολιτική ασφάλισης, επίσης όχι onshore προϊόν. Τα δυο προϊόντα σε συνδυασμό σε συνδυασμό δίνουν νέες ευκαιρίες. Όταν ασφαλιζεται κάποιος πληρώνει ένα ασφάλιστρο.

Η ασφάλιση στοιχίζει μόνο ένα μικρό μέρος του ασφαλιστρού που καταβάλλεται. Η ασφάλιση στοιχίζει μόνο ένα μικρό μέρος του ασφαλιστρού που καταβάλλεται. Η ασφαλιστική εταιρία αφού προβεί στη ασφάλιση τοποθετεί το υπόλοιπο ποσό μαζί με τα δικά της επενδυτικά κεφάλαια και προβαίνει στην παθητική διαχείριση ,δηλαδή σε επενδύσεις χαμηλού κινδύνου. Έτσι η ασφαλιστική πολιτική οδηγεί στο σχηματισμό ενός επενδυτικού χαρτοφυλακίου, το οποίο σημειωτέων μπορεί να περιλαμβάνει όχι μόνο τα χρήματα, άλλα και άλλες μορφές , όπως μετοχές ,ομολογίες , παράγωγα χρήματα οικονομικά προϊόντα, ομόλογα κτλ.

Νέο σχήμα (συνδυασμός της ασφαλιστικής δομής με το trust) παρέχει την ευελιξία ως προς τις δυνατότητας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων του άνω χαρτοφυλακίου και γίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στις χώρες του Γαλλογερμανικού δικαίου , όπου ο θεσμός του trust είναι δυσκολονόητος , καθώς δεν αναγνωρίζεται σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και ως εκ τούτου δεν έχει μεγάλη εφαρμογή.

2 Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ OFFSHORE

ΑΝΔΟΡΑ

ΑΡΟΥΜΠΑ

ΜΠΑΧΑΜΕΣ

ΜΠΑΡΜΕΪΝΤΟΣ

ΒΕΡΜΟΥΔΕΣ

ΠΑΝΑΜΑΣ

ΝΗΣΟΙ ΚΕΥΜΑΝ

ΒΗΣΟΙ ΚΟΥΚ

ΚΥΠΡΟΣ

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

ΤΖΑΜΑΪΚΑ

ΛΙΧΕΝΣΤΑΪΝ

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

ΜΑΔΕΪΡΑ

ΜΑΛΤΑ

ΕΛΒΕΤΙΑ

ΣΑΜΟΑ

ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ

ΕΛΛΑΔΑ

Αυτοί είναι μερικοί από τους γνωστικότερους φορολογικούς<παραδείσους>...

Τα κράτη αυτά συνήθως είναι μικρού μεγέθους , χωρίς σημαντικούς οικονομικούς και φυσικούς πόρους, με ελάχιστες δυνατότητες οικονομικής αυτοτέλειας και συνήθως βρίσκονται κοντά σε ένα σημαντικό οικονομικό κέντρο.

Ιστορικά, οι υπεράκτιες εταιρίες εμφανίστηκαν αρχικά σε μικρά κράτη, όπως τα νησιά της Καραϊβικής των οποίων η δυναμική οικονομική ανάπτυξη κατέστη αδύνατη λόγω της γεωπολιτικής θέσης τους, αλλά και των ειδικών ιστορικών συγκυριών. Τα κράτη αυτά επέλεξαν ήδη από την δεκαετία του 1960,σφά όπως αποδείχτηκε, να υποκαταστήσουν τη έλλειψη ακόμη και βασικών υποδομών τους με νομοθετικές ρυθμίσεις και κανονιστικά πλαίσια, τα οποία παρείχαν επιχειρηματικές <διευκολύνσεις> και δημιουργούσαν ευνοϊκό περιβάλλον για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων. Έτσι , τα κράτη αυτά κατόρθωσαν να προσελκύσουν όλο και περισσότερους αλλοδαπούς επιχειρηματίες, λειτουργώντας ως φορολογικοί παράδεισοι για την τυπική έστω εγκατάσταση των δραστηριοτήτων τους.

2. 2 ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα φορολογικού παραδείσου σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το Λιχτενσταϊν επονομάζεται και χρηματοκιβώτιο του πλανήτη.

Το κρατίδιο του λιχτενσταϊν συνορεύει με τη Αυστρία και είναι ανάμεσα στη κοιλάδα του ρήνου και τις Άλπεις.Καλύπτει 160 τετρ.χιλιόμετρα περίπου, αριθμεί σύμφωνα με πρόσφατη καταμέτρηση γύρω στους 34600 κατοίκους. ΝΟΜΙΣΜΑ:Το ελβετικό φράγκο είναι το επίσημο νόμισμα

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Το λιχτενσταϊν όπως και οι γείτονες του, είναι πολιτικά ουδέτερο. Πρόκειται για μια κληρονομική συνταγματική μοναρχία με δημοκρατική και κοινοβουλευτική βάση .Ο συνολικός πληθυσμός είναι 34600, εκ των οποίων 22748 είναι πολίτες του Πριγκιπάτου και 11852 είναι αλλοδαποί.

Το νέο σύνταγμα που ισχύει στις μέρες μας θεσπίστηκε το 1921. Την ίδια χρονιά υπογράφηκε ταχυδρομική συνθήκη με την Ελβετία και το 1923, η τελωνιακή συνθήκη. Οι εν λόγω συνθήκες δεν περιορίζουν σε καμία περίπτωση την απόλυτη κυριαρχία του Λιχτενστάϊν. Η θέση στη οποία βρίσκεται στο κέντρο της ευρώπης, η δυνατή οικονομία του, το ισχυρό νόμισμα και σταθερή πολιτική κατάσταση αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα για το λιχτενστάϊν.

ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: Κατά κανόνα ξένες επενδύσεις μπορεί να γίνουν στο Λιχτενστάϊν, υπάρχουν όμως αρκετές εξαιρέσεις. Η πώληση της γής και ακινήτων και η ιδιοκτησία τραπεζών κλπ είναι υποκείμενα ξεχωριστών κανόνων και διαδικασιών.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: Παρά το μικρό σχετικά μέγεθος και τις περιορισμένες φυσικές πλουτοπαραγωγικές πηγές, το Λιχτενστάϊν έχει αναπτύξει ελεύθερη και κερδοφόρα οικονομία, βιομηχανική και μη που βασίζεται στην εξαιρετικά χαμηλή φορολογία το Λιχτενστάϊν συμμετέχει στην ευρωπαϊκή ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ελβετίας και της ευρωπαϊκής ένωσης. Το Λιχτενστάϊν είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών από το 1990 και της ευρωπαϊκής οικονομικής ζώνης καθώς και διεθνούς οργανισμού εμπορίου από το 1995.

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό του είναι τα πολλά αξιοθέατα και κάθε είδους επιθυμίες που μπορεί να συναντήσει κάποιος που θα το επισκεφθεί(μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, εκθέσεις κτλ)

ΑΠΟΡΡΗΤΟ: Η τραπεζική νομοθεσία του Λιχτενστάϊν προβλέπει βαριές κυρώσεις για οποιανδήποτε παραβίαση του επαγγελματικού απόρρητου. Το τραπεζικό απόρρητο στο Λιχτενστάϊν προστατεύεται πολύ καλά.

Από την 1 Ιανουαρίου 2001, τέθηκαν σε ισχύ κάποιες ρυθμίσεις σχετικά με θέματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της διεθνούς τρομοκρατίας. Ο νόμος περί νομικού και οικονομικού ελέγχου εφαρμόζεται για τα εξής:

Τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, εταιρείες επενδύσεων, ασφαλιστικές εταιρίες και ασφάλειες ζωής που βρίσκονται υπό έλεγχο της εποπτικής ασφαλιστικής αρχής, την Liechtenstein Mail Delivery Company Limited, δημόσια καζίνο που λειτουργούν με άδεια, καταπιστευματοδόχοι και άλλα άτομα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εταιριών εγκαταστημένων στο Λιχτενστάϊν, γραφεία ανταλλαγής συναλλάγματος, δικηγόρους, ελεγκτές και ελεγκτικές εταιρείες, κτηματομεσίτες, επιχειρήσεις που εμπορεύονται αγαθά πολυτελείας οποιαδήποτε άλλη εταιρεία ή άτομο που δραστηριοποιείται εμπορικά στο χρηματοοικονομικό επιχειρηματικό κλάδο γενικότερα. Εάν υπάρξει οποιαδήποτε υποψία για ξέπλυμα μαύρου χρήματος, τα ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να αναφέρουν τα ευρήματά τους. Η Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών ιδρύθηκε προκειμένου να περιλαμβάνει, να αξιολογεί και αναλύει τις ύποπτες δραστηριότητες που αναφέρουν οι χρηματοπιστωτικοί μεσολαβητές

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΟ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Οι αναγνωρισμένες εταιρίες και οντότητες σύμφωνα με την νομοθεσία του Λιχτενστάϊν είναι οι εξής:

- Μετοχική εταιρία(corporation)

- Οργανισμός(anstalt)
- Ίδρυμα(siftung)
- Επιχείρηση καταπιστευμάτων(business trusts)
- Καταπίστευμα

Ως μετοχική εταιρία ορίζεται ένας οργανισμός που έχει δικό του όνομα και το οποίου το προκαθορισμένο κεφάλαιο διαιρείται σε μικρότερα ποσά(μετοχές) ενώ για τις υποχρεώσεις του δεσμεύονται τα περιουσιακά στοιχεία μόνο του οργανισμού. Η μετοχική έχει δική της νομική προσωπικότητα και δύναται να επιδιώκει οποιονδήποτε εμπορικό ή μη εμπορικό στόχο επιθυμεί, στον βαθμό τον οποίο επιτρέπει ο νόμος.

Μια μετοχική εταιρία μπορεί να συσταθεί είτε άμεσα είτε διαδοχικά. Η Εταιρεία αποκτά νομική οντότητα αφού καταχωρηθεί στο δημόσιο μητρώο. Κατόπιν, οποιασδήποτε μπορεί να προμηθευτεί ένα απόσπασμα μητρώου που θα αναφέρει τις παρακάτω λεπτομέρειες:

Ημερομηνία καταχώρησης εταιρική επωνυμία, έδρα, ημερομηνία σύστασης καταστατικού, σκοπός και αντικείμενο, λεπτομέρειες μετοχικού κεφαλαίου, ονόματα και διευθύνσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εξουσιοδοτημένες υπογραφές, νόμιμος εκπρόσωπος και άλλοι επίσημη αξιωματούχοι. Τα ονόματα των ιδρυτών και των μετόχων δεν δημοσιοποιούνται.

Οποιοδήποτε πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή νομικό πρόσωπο, είτε πρόκειται για ημεδαπό ή αλλοδαπό και ανεξαρτήτως μόνιμης κατοικίας ή έδρας, είναι σε θέση να συστήσει μια μετοχική εταιρεία. Επίσης στο Λιχτενστάϊν είναι πλέον δυνατό να ιδρυθεί μια εμπορικά δραστήρια εταιρεία(που προϋποθέτει επίσημη επιχειρηματική άδεια) όταν η πλειοψηφία των μετόχων είναι αλλοδαποί. Το ελάχιστο κεφάλαιο για μια μετοχική εταιρεία είναι 50000sfr.

Τα κεφάλαιο μια μετοχικής εταιρείας διαιρείται σε μετοχές .Αυτές μπορούν να εκδοθούν στον κομιστή(δηλαδή να εκδοθούν κατόπιν πλήρους εξόφλησης του) ή ονομαστικά(ονομαστικές μετοχές).Οι κάτοχοι ονομαστικών μετοχών πρέπει να καταγράφονται από την εταιρεία στο μητρώο των μετοχών.

Η μεταβίβαση των ανώνυμων μετοχών πραγματοποιείται με παράδοση των σχετικών χρεογράφων. Ο νόμιμος εκπρόσωπος συνήθως ορίζεται από την γενική συνέλευση και αποτελεί τον επίσημο εκπρόσωπο της εταιρείας.

Οι μετοχικές εταιρείες οφείλουν να τηρούν σωστά τα λογιστικά βιβλία τους, να συντάσσουν ισολογισμούς, καθώς και καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης κι αυτό ανεξάρτητα από το σκοπό και το αντικείμενο της εταιρείας .Πρέπει να ακολουθούνται οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές.

Επιπλέον μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη ενός εμπορικού έτους, οι μετοχικές εταιρείες οφείλουν υποβάλουν τις ελεγμένες οικονομικές τους καταστάσεις στις φορολογικές αρχές. Οι νόμιμοι ελεγκτές πρέπει να είναι Αναγνωρισμένοι από τη κυβέρνηση και να διαθέτουν σχετική άδεια.

ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ

Μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών, το Λιχτενστάϊν είναι το μόνο που έχει υιοθετήσει μια κωδικοποιημένη νομοθεσία καταπιστευμάτων. Ένα καταπίστευμα επιτρέπεται να συσσωρεύσει εισοδήματα και να είναι αόριστης διάρκειας.

Το καταπίστευμα δημιουργείται μέσω γραπτής συμφωνίας μεταξύ του διαθέτη και του καταπιστευματοδόχου. Δεν είναι απαραίτητη η αναφορά των νομικών λεπτομερειών.

Καταπιστεύματα μπορεί επίσης να δημιουργηθεί μετά από μονομερή διαθέτη. Στην περίπτωση αυτή όμως απαιτείται γραπτή δήλωση αποδοχής από το καταπιστευματοδόχο.

Για την εγγραφή χρειάζονται οι ακόλουθες πληροφορίες, όνομα του καταπιστεύματος, ημερομηνία δημιουργίας, διάρκεια του καταπιστεύματος, καθώς και όνομα και διεύθυνση του καταπιστευματοδόχου. Δεν απαιτείται η παρουσίαση της πράξης θέσπισης του καταπιστεύματος αυτής καθ' αυτής.

Στο λιχτενστάϊν δεν υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με το κεφάλαιο ενός καταπιστεύματος.

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΩΝ

Μια εταιρεία καταπιστεύματος βασίζεται στο business trust και είναι μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται με το δικό της όνομα, είναι νομικά ανεξάρτητη, οργανώνεται και συστήνεται για οικονομικούς λόγους και διαφέρει κεφάλαια προ όφελος των δικαιούχων.

Στην πράξη η trust enterprise ως νομικό πρόσωπο είναι πρωταρχικής σημασίας και εξυπηρετεί κυρίως τον περιουσιακό σχεδιασμό των Αγγλοσαξόνων που είναι εξοικειωμένοι με αυτό το είδος εταιρείας. Μια trust enterprise μπορεί να εμπλακεί σε οποιοδήποτε νόμιμη επιχειρηματική δραστηριότητα και ειδικότερα, τη επένδυση περιουσιακών στοιχείων, τη διανομή εισοδημάτων κτλ.

ΙΔΡΥΜΑ(Stiftung)

Το ίδρυμα αφορά στη διάθεση περιουσίας για έναν συγκεκριμένο σκοπό. Το ίδρυμα υπάρχει αποκλειστικά για να πραγματοποιεί τις επιθυμίες του ιδρυτή όπως αυτές περιγράφονται στο καταστατικό και την ιδρυτική του πράξη. Ορίζει διοικητικά όργανα που έχουν κυρίως εκτελεστικές αρμοδιότητες, προκειμένου να πραγματοποιούν τις σχετικές επιθυμίες και προθέσεις.

Γενικά δεν μπορεί να ιδρυθεί ίδρυμα για την επίτευξη εμπορικών σκοπών.

Το ελάχιστο κεφάλαιο ενός ιδρύματος είναι 30000sfr. Το εν λόγω κεφάλαιο πρέπει να γίνει δωρεά από τον ιδρυτή στο ίδρυμα κατά την ίδρυση του.

Τα ιδρύματα βρίσκονται συνήθως υπό την επιτήρηση της κυβέρνησης εκτός ορισμένων εξαιρέσεων. Τα deposited stiftung δεν υποχρεώνονται σε δημοσιοποίηση πληροφοριών στο δημόσιο μητρώο.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ(ANSTALT)

Σύμφωνα με την νομοθεσία του Λιχτενστάϊν είναι αυτόνομο με την δική του ανεξάρτητη νομική και εταιρική προσωπικότητα. Είναι σε θέση να κατέχει κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, δύναται

νόμιμα να εκτελεί κάθε είδους εμπορικές και οικονομικές δραστηριότητες και να ασχοληθεί με την διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Χάρη στην μεγάλη ελευθερία όσον αφορά στο καθορισμό του καταστατικού και της δομής, αλλά και στα φορολογικά προνόμια που απολαμβάνει, ο οργανισμός αποτελεί μια πολύ ενδιαφέρουσα οντότητα στο Λιχτενστάϊν.

Το ελάχιστο κεφάλαιο για έναν οργανισμό είναι 30000sfr(50000 αν κεφάλαιο το διαιρείται)και πρέπει να εξοφληθεί πλήρως πριν τη σύσταση οργανισμού.

Σχετικά με **την αποφυγή διπλής φορολογίας** έχει υπογράψει μόνο μια συμφωνία με τη Αυστρία.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Εταιρείες εγκαταστημένες στο Λιχτενστάϊν

Οι φορολογικές αρχές ελέγχουν τα βιβλία όλων των νομικών προσώπων .Ο έλεγχος γίνεται μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια μετά από το τέλος του ημερολογιακού έτους που οφείλονται οι φόροι. Όλες οι επιχειρήσεις πρέπει να προσκομίσουν τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στις φορολογικές αρχές.

Οι επιχειρήσεις και τα άλλα νομικά πρόσωπα θεωρούνται εγκαταστημένα για φορολογικούς λόγους εάν είναι εγγεγραμμένα και έχουν συσταθεί στο Λιχτενστάϊν, ανεξάρτητα με τον τόπο που είναι η κεντρική διοίκηση και ο έλεγχος τους.

Οι holding και domiciliary εταιρείες δεν υπόκεινται σε φόρο εσόδων δεδομένου ότι δεν διενεργούν επιχειρήσεις και συναλλαγές εμπορικής φύσης.

Κάθε φορά που μια μετοχική εταιρεία , ένας οργανισμός ή ένα ίδρυμα, ένα trust enterprise, εταιρικά σχήματα παρόμοια των μετοχικών και εταιρικά σχήματα που έχουν συσταθεί σύμφωνα με την νομοθεσία ξένων κρατών εκτελούν μια επιχειρηματική δραστηριότητα και συναλλαγές εμπορικής φύσης, παρακρατείται φόρος εισοδήματος και κεφαλαίου.

Είναι σημαντικό διευκρινίζεται αν μια οντότητα του Λιχτενστάϊν(και ειδικότερα οι εταιρείες συμμετοχών και οι ημεδαπές) αναγνωρίζεται από το κράτος με την οποία συναλλάσσεται η εταιρεία του Λιχτενστάϊν.

Η φορολόγηση υποχρέωση των νομικών σχημάτων ξεκινά κατά την ημερομηνία σύστασης τους και τερματίζεται με την λήξη της εκκαθάρισης τους.

Φορολογικοί συντελεστές

Πρωταρχική προϋπόθεση για να θεωρηθεί μια εταιρεία φορολογικά υπόχρεη είναι να διενεργεί εμπορικές δραστηριότητες στο Λιχτενστάϊν .Αυτό σημαίνει ότι οι φορολογικοί κανονισμοί δεν εφαρμόζονται γενικά στις εταιρείες συμμετοχών και στις ημεδαπές εταιρείες.

Ο συντελεστής φορολογίας κεφαλαίου ανέρχεται σήμερα σε 0,2%.Το φορολογητέο εισόδημα προσδιορίζεται στο τέλος του επιχειρηματικού έτους. Οι holding και domiciliary εταιρείες φορολογούνται με συντελεστή 0,1%.

Ο συντελεστής παρακρατημένου φόρου ανέρχεται σε 4% και επιβάλλεται σε χρεόγραφα, ομολογίες και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Οι εγκαταστημένες εταιρείες και μη εξαιρούμενες φορολογούνται με συντελεστή που αντιστοιχεί στο μισό του ποσοστού των καθαρών κερδών προς το φορολογητέο καταβλημένο κεφάλαιο. Το κατώτατο όριο είναι 7,5% και το μέγιστο είναι 20% επί των καθαρών κερδών. Οι εξαιρούμενες εταιρείες συμμετοχών και ημεδαπές εταιρείες υπόκεινται σε προνομιακή φορολόγηση των κερδών. Οι εταιρείες αυτές καταβάλλουν ένα μειωμένο φόρο 0,1% επί της καθαρής θέσης της επιχείρησης καθώς και των αυξήσεων, με ελάχιστο τουλάχιστον 1000sfr.

Φόροι κεφαλαίου

Η φορολογία που επιβάλλεται στα κέρδη υπεραξίας κεφαλαίου εταιρείας corporation είναι ίδια με εκείνη των κερδών. Ο παρακρατούμενος φόρος επί των τοκομεριδίων θεσπίστηκε Λιχτενστάιν το 1996 και ο συντελεστής του είναι 4%. Ο φόρος αυτός παρακρατείται από τα τοκομερίδια ορισμένων χρεογράφων, ομολόγων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων. Ο φόρος επί τοκομεριδίων παρακρατείται επίσης από τα τοκομερίδια μετοχών των δημοσίων και ιδιωτικών εταιρειών του Λιχτενστάϊν, καθώς και από άλλου τύπου συμμετοχικά δικαιώματα σε περιουσιακά στοιχεία εταιρικών σχημάτων που διανέμουν το κεφάλαιο τους υπό την μορφή μετοχών.

Φόρος επιβάλλεται επίσης στους τόκους υπόλοιπου δανείου ανώτερου 50000sfr, όταν ένα από τα συμβαλλόμενα μέλη έχει καταγραφεί στο δημόσιο μητρώο ή δραστηριοποιείται σε επιχειρήσεις και όταν το δάνειο έχει συναφθεί για περισσότερα από δυο χρόνια. Επίσης συγκεκριμένος φόρος εφαρμόζεται για ημεδαπές εταιρείες και τις εταιρείες συμμετοχών, σε περίπτωση που το κεφάλαιο τους διαιρείται σε μετοχές.

Φόρος τόκων

Οι τράπεζες και τα οικονομικά ιδρύματα που είναι εγκαταστημένοι στο έδαφος του Λιχτενστάϊν παρακρατούν φόρο επί την μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις σύμφωνα με την κοινοτική οδηγία 2003/48/EC. Η παρακράτηση γίνεται σε φυσικά πρόσωπα έχοντα κατοικία σε κράτος μέλος της ευρωπαϊκής κοινότητας με την επιβολή παρακράτησης φόρου με τους παρακάτω συντελεστές;

15% από 1/7/2005 έως 31/12/2007

25% από 1/1/2005 έως 31/12/2010

35% από 1/1 2011

Από την παραπάνω παρακράτηση το Λιχτενστάϊν διατηρεί το 25% και μεταβιβάζει το 75% των εσόδων στο κράτος μέλος της ευρωπαϊκής κοινότητας όπου κατοικεί ο πραγματικός δικαιούχος των τόκων.

Φόρος προστιθέμενης αξίας(ΦΠΑ)

Τα εγχώρια αγαθά και υπηρεσίες καθώς και αυτά που προέρχονται από το εξωτερικό, επιβαρύνονται με φόρο προστιθέμενης αξίας. Γενικά ο φόρος είναι 7,6% από τη 1 Ιανουαρίου και υπολογίζεται επί της τιμής των αγαθών και υπηρεσιών.

Επιβαρύνονται με ΦΠΑ οι ιδιώτες, οι εταιρείες και τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκαταστημένα ή έχουν την έδρα τους στο Λιχτενστάϊν(αλλά και στην Ελβετία ,καθώς και στις ελεύθερες από δασμούς ζώνες του Buxingen και Campione), συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ξένων εταιρειών.

Τα βασικά αγαθά, τα φάρμακα ,οι εφημερίδες κτλ, επιβαρύνονται με ένα μειωμένο συντελεστή 2,4% από την 1 Ιανουαρίου 2001.

Φορολόγηση εγκαταστημένων καταπιστευμάτων

Ο βασικός λόγος για την επιβολή φορολογίας είναι η διενέργεια επιχειρήσεων και συναλλαγών εμπορικής φύσεως εντός Λιχτενστάϊν

Επιβάλλεται φόρος καθαρής περιουσίας στα εγκαταστημένα καταπιστεύματα και βασίζεται στο αρχικό κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε αποθεματικών που αποτελούν μέρος της καθαρής περιουσίας της εταιρείας. Σήμερα ο συντελεστής του φόρου καθαρής περιουσίας είναι 0,25%.

Ο συντελεστής του φόρου επί των κερδών κυμαίνεται από 7,5% έως 1%.Όταν τα διανεμηθέντα κέρδη αντιστοιχούν στο 24% του φορολογητέου κεφαλαίου, ο φόρος εισοδήματος κυμαίνεται από 1% έως 5% ενώ ο μεγαλύτερος φορολογικός συντελεστής είναι 20%.

Τα ιδρύματα φορολογούνται παρομοίως με τις εταιρείες συμμετοχών, ο συντελεστής του φόρου καθαρής περιουσίας είναι 0,1%. Όταν το κεφάλαιο κυμαίνεται μεταξύ 2 και 19 εκατομμυρίων sfr, τότε ο συντελεστής μειώνεται στο 0,0075% και όταν το κεφάλαιο ξεπερνάει το ανώτερο όριο, τότε ο συντελεστής κατεβαίνει στο 0,05%.Η ελάχιστη καταβολή είναι 1000sfr τα οποία εξοφλούνται προκαταβολικά ένα χρόνο πριν.

Δικαιούχοι των οποίων η έδρα ή η μόνιμη κατοικία είναι στο εξωτερικό ,ή ιδρύματα ή καταπιστεύματα που βρίσκονται στο εξωτερικό και που εισπράττουν καταβολές ή μερίδια από την ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων δεν υπόκεινται σε φόρο για αυτές τις εισπράξεις. Για τα stiftung προβλέπεται απόλυτο φορολογικό απόρρητο όσον αφορά στην καθαρή περιουσία τους.

Οργανισμοί

Ο φόρος κεφαλαίου είναι 0,1% και επιβαρύνει το κεφάλαιο και οποιαδήποτε αποθεματικά που αποτελούν μέρος της καθαρής περιουσίας. Η ελάχιστη καταβολή είναι 1000sfr τα οποία εξοφλούνται ετησίως προκαταβολικά.

Οι οργανισμοί που εκτελούν παρόμοιες δραστηριότητες με τις εταιρείες συμμετοχών και τις ημεδαπές εταιρίες δικαιούνται και αυτές απαλλαγή από το φόρο επί των κερδών. Για τους οργανισμούς προβλέπεται φορολογικό απόρρητο όσον αφορά στη καθαρή περιουσία τους.

ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ

Η νομοθεσία του Λιχτενστάϊν δεν ορίζει οντότητες που θεωρούνται ως εξωχώριες εταιρίες. Τα νομικά χαρακτηριστικά μιας ημεδαπής εταιρίας δεν διαφέρουν από τα χαρακτηριστικά άλλων νομικών σχημάτων.

Το ιδιαίτερο κριτήριο είναι ο εμπορικός σκοπός και το αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται αποκλειστικά στο εξωτερικό ή και εντός του Λιχτενστάϊν.

Μια ημεδαπή εταιρεία μοιάζει σε οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο το οποίο είναι εγγεγραμμένο στο δημόσιο μητρώο, αλλά έχει έδρα στο Λιχτενστάϊν, με ή χωρίς έγγραφα, όμως σίγουρα δεν εκτελεί οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα εντός του Λιχτενστάϊν. Το ίδιο ισχύει στη πράξη για την παρουσία ενός καταπιστεύματος αρκεί να βρίσκεται σίγουρα στο εξωτερικό.

Οι ημεδαπές εταιρείες ή οι εταιρείες συμμετοχών δεν υπόκεινται σε φόρο επί των εσόδων, αλλά καταβάλουν φόρο κεφαλαίου 0,1% με ετήσιο ελάχιστο τα 1000sfr. Δεν υπάρχει διαφορά με τα άλλα νομικά πρόσωπα όσον αφορά στο τέλος χαρτοσήμου, τα έξοδα εγγραφής και εκκαθάρισης, το φόρο επί τοκομεριδίων και το φόρο επί συναλλαγών χρεογράφων.

Ως κεφάλαιο ορίζεται το καταβληθέν κεφάλαιο πλέον τα εμφανή και αφανή αποθεματικά, καθώς και τα μη κατανεμημένα έσοδα.

Πληρωμές εξωχώριων εταιρειών στους μετόχους

Οι μέτοχοι ή ιδιοκτήτες εξωχώριων εταιρειών που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι δεν φορολογικά υπόχρεοι στο Λιχτενστάϊν. Εντούτοις οι καταβολές των μερισμάτων ή οι άλλες παρόμοιες πληρωμές επιβαρύνονται με 4% φόρο επί τοκομεριδίων.

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ

Τα κέρδη μιας μη εγκατεστημένης εξωχώριας εταιρείας μπορούν να παραμείνουν εντός της εταιρείας. Δεν επιβάλλεται φόρος επί των συσσωρευμένων κερδών για τα κεφαλαία αυτά. Το εισόδημα μιας εταιρείας συμμετοχών δεν υπόκειται σε φόρο επί των εσόδων.

Οι εταιρείες συμμετοχών και οι ημεδαπές εταιρείες απαλλάσσονται από το φόρο παρουσίας, κεφαλαιουχικών κερδών. Υπόκεινται μόνο σε φόρο κεφαλαίου με προνομιακό συντελεστή.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ

Στο Λιχτενστάϊν μια ημεδαπή εταιρεία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως χρηματοδοτική εταιρεία. Οι ημεδαπές εταιρείες δεν υπόκεινται σε φόρο επί των εσόδων, αλλά καταβάλλουν φόρο κεφαλαίου 0,1% με ετήσιο ελάχιστο όριο τα 1000sfr.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ

Μια ημεδαπή εταιρεία μπορεί να προμηθευτεί αγαθά σε χαμηλές τιμές είτε από έναν συνδεδεμένο είτε από μη συνδεδεμένο προμηθευτή και στην συνέχεια να τα πουλήσει με τη σειρά της με κέρδος σε θυγατρική της στο εξωτερικό.

Όταν τα αγαθά εισάγονται στο Λιχτενστάϊν, επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς. Εάν μια ημεδαπή εταιρεία τηρούσε βιβλίο απογραφών αυτό θα αποτελούσε εμπόδιο για το προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Κατά συνέπεια είναι σημαντικό τα αγαθά να μην εισέρχονται στην πράξη στο Λιχτενστάϊν (εξαιρούνται οι τελωνιακές αποθήκες στην Ελβετία).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Η διοίκηση και ο έλεγχος ενός ομίλου μπορούν να πραγματοποιούνται μέσω μιας διοικητικής εταιρείας με τη μορφή ημεδαπής εταιρείας του Λιχτενστάϊν με γραφεία. Η εταιρεία δεν μπορεί να εμπλέκεται σε εμπορικές δραστηριότητες στο Λιχτενστάϊν και δεν μπορεί να τηρεί βιβλίο απογραφών

2.3 ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Ν. 3091/2001, αλλά και τη διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του νόμου αυτού, ως εξωχώρια (offshore) εταιρεία εννοείται η εταιρεία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τις διατάξεις της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής μεταχείρισης (στη χώρα που έχει την έδρα της.)

Αλλοδαπές εταιρείες μπορούν να εγκαθίστανται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν 89/1967(ΦΕΚ Α 132) όπως ισχύει με τον ν 3427/2005, με αποκλειστικό σκοπό να παρέχουν στα κεντρικά καταστήματα ή σε συνδεδεμένες με αυτές και μη εγκαταστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις: Υπηρεσίες συμβουλευτικού χαρακτήρα, κεντρικής λογιστικής υποστήριξης, ελέγχου ποιότητας παραγωγής προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, διαφημίσεις, μαρκετινγκ και λήψης, παροχής πληροφοριών και έρευνα και ανάπτυξης.

Οι εγκαταστημένες εταιρείες υποχρεούνται:

- Να δαπανούν ετησίως το ποσό των 100000 ευρώ τουλάχιστον, το οποίο θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά στην κάλυψη των κάθε είδους δαπανών λειτουργίας και μισθοδοσίας του προσωπικού της, το οποίο θα πρέπει να τεκμηριώνεται από αντίστοιχα παραστατικά στοιχεία, που πληρούν τις προϋποθέσεις του ΚΒΣ.
- Να τιμολογεί το ποσό των ετήσιων δαπανών της, πλέον του προσδιορισθέντος ποσοστού κέρδους, προς τη συνδεδεμένη εταιρεία εφόσον υπάρχει.
- Να εισπράττει το παραπάνω ποσό υποχρεωτικά μέσω τραπεζικού εμβάσματος, όπως προκύπτει από βεβαίωση αναγνωρισμένης τράπεζας εσωτερικού, στην οποία θα γίνεται μεία του νομικού προσώπου που εμβάζει το ποσό αυτό.
- Να απασχολεί προσωπικό τουλάχιστον τεσσάρων ατόμων εκ των οποίων ένας υπάλληλος δύναται να απασχολείται με σύμβαση μερικής απασχόλησης.

Για κάθε μεταβολή της εταιρείας όπως νομική μορφή, η επωνυμία, το αντικείμενο της, η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου και η διακοπή της λειτουργίας της, η εταιρεία υποχρεώνεται να ενημερώνει το Υπουργείο Οικονομίας εντός 50 ημερών το αργότερο από την ημέρα της μεταβολής, υποβάλλοντας τα κατά περίπτωση αναγκαία δικαιολογητικά.

Επίσης θα ενημερώνει εντός 15 ημερών το υπουργείο οικονομίας και το υπουργείο εσωτερικών για κάθε πρόσληψη ή απόλυση αλλοδαπού προσωπικού καθώς και για κάθε αλλαγή διευθύνσεως, τηλεφώνου κτλ της εταιρείας.

Ελληνικές επιχειρήσεις

Ο αν89/1967 ισχύει και για τις ελληνικές επιχειρήσεις εφόσον παρέχουν αποκλειστικά τις υπηρεσίες που αναφέρονται πιο πάνω σε υποκαταστήματα τους στη αλλοδαπή ή σε συνδεδεμένες με αυτές και μη εγκαταστημένες στη Ελλάδα εταιρείες. Δικαιολογητικά:

Στο υπουργείο οικονομικών υποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά για να εγκατασταθούν σύμφωνα με το ν 89/1967.

Για τις αλλοδαπές εταιρείες απαιτείται αίτηση στην οποία θα αναφέρεται ή πλήρης η επωνυμία , η έδρα και ιθαγένεια της εταιρείας, ο τύπος με το οποίο λειτουργεί , η σύνθεση του διοικητικού της συμβουλίου καθώς και τα πρόσωπα που την δεσμεύουν δια της υπογραφής τους. Επίσης η κυρία δραστηριότητα της εταιρείας στην αλλοδαπή, οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα παρέχει από την Ελλάδα , τα άτομα που θα απασχολήσει και οι ειδικότητες τους και τέλος και οι συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις στις οποίες παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες.

-Κυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού της εταιρείας, με τις σχετικές τροποποιήσεις.

-Πρόσφατο πιστοποιητικό από το οικείο επιμελητήριο ή άλλη δημόσια αρχή, που βεβαιώνει την νόμιμη σύσταση και λειτουργία της εταιρείας στη σύνθεση του διοικητικού της συμβουλίου και τα πρόσωπα που δεσμεύουν την εταιρεία με την υπογραφή τους.

-Σε περίπτωση που η σύνθεση του ΔΣ και η δέσμευση της εταιρείας, δεν προκύπτουν από τα παραπάνω δικαιολογητικά, προσκομίζεται σχετική βεβαίωση των αξιωματούχων της εταιρείας.

-Ενοποιημένο Ισολογισμό και αποτελέσματα Χρήσης των 2 τελευταίων ετών του ομίλου ή της μητρικής.

-Μελέτη τεκμηρίωσης και προτεινόμενου περιθωρίου κέρδους της εταιρείας στην Ελλάδα από τις παρεχόμενες υπηρεσίες της προς τον όμιλο ή τα κεντρικά της. Αναλυτική περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και τα στοιχεία της λήπτριας ή των ληπτριών υπηρεσιών εταιρείας.

-Απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας για την υπαγωγή της εταιρείας και το διορισμό νόμιμου εκπροσώπου.

-Συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο προς τον νόμιμο εκπρόσωπο της στην Ελλάδα.

Ημεδαπές εταιρείες

Αίτηση στην οποία ενδεικτικός θα αναφέρεται η πλήρης επωνυμία και η έδρα της εταιρείας, ο τύπος με το οποίο λειτουργεί, η σύνθεση του διοικητικού της συμβουλίου καθώς και τα πρόσωπα που την δεσμεύουν δια της υπογραφής τους. Επίσης το αντικείμενο εργασιών της, οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα παρέχει στις συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις , το προτεινόμενο ποσοστό περιθωρίου κέρδους βάσει της μελέτης τεκμηρίωσης, τα στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου της, τα άτομα που θα απασχολήσει και οι ειδικότητες τους.

-Επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού της εταιρείας , με τις σχετικές τροποποιήσεις, από το οποίο να προκύπτει ότι το αντικείμενο της περιορίζεται αποκλειστικά στα εξής: υπηρεσίες συμβουλευτικού χαρακτήρα ,κεντρικής λογιστικής υποστήριξης, διαδικασιών υπηρεσιών, διαφήμισης μαρκετινγκ και παροχής πληροφοριών έρευνας και ανάπτυξης.

Πρόσφατη βεβαίωση της οικίας νομαρχίας ότι η εταιρεία είναι εγγεγραμμένη σε αυτή και η άδεια της εξακολουθεί να ισχύει για ΑΕ ή βεβαίωση του οικείου πρωτοδικείου για ΕΠΕ.

-Απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας ή της γενικής συνελεύσεως των εταιρειών της για την υπαγωγή της στις διατάξεις του ν 89/1967.

-Το φύλλο της εφημερίδας της κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύθηκε η σύνθεση του ΔΣ της εταιρείας για ΑΕ ή η περίληψη με τα στοιχεία της ΕΠΕ.

-Ενοποιημένο Ισολογισμό και Αποτελέσματα χρήσης των 2 τελευταίων ετών του ομίλου ή της μητρικής εταιρείας.

-Μελέτη τεκμηρίωσης του περιθώριου κέρδους της εταιρείας από τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τον όμιλο.

-Αναλυτική περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τα στοιχεία της λήπτριας ή των ληπτριών των υπηρεσιών εταιρεία/ες.

Φορολογία εταιρειών του α.ν 89/1967

Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος της εταιρείας, όλα τα έξοδα επί των οποίων υπολογίζεται το ποσοστό κέρδους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της, εφόσον τεκμηριώνονται από τα αντίστοιχα παραστατικά στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις του ΚΒΣ.

Τα κέρδη των επιχειρήσεων αυτών υπόκεινται στα συνήθη για όλες τις επιχειρήσεις ποσοστά φόρου εισοδήματος. Ο υπολογισμός των ακαθάριστων εσόδων, τα οποία εισπράττονται υποχρεωτικά με τραπεζικά εμβάσματα, γίνεται με την προσθήκη ενός προκαθορισμένου ποσοστού κέρδους επί των πάσης φύσεως δαπανών και αποσβέσεων των εταιρειών πλην του φόρου εισοδήματος, οι οποίες τεκμηριώνονται με τα νόμιμα φορολογικά στοιχεία (η λεγόμενη μέθοδος cost-plus). Το ποσοστό κέρδους δεν θα μπορεί να είναι, πάντως, κατώτερο του 5% Η μέθοδος υπολογισμού των κερδών cost-plus, είναι διεθνώς αναγνωρισμένη και αποδεκτή, ενώ η εφαρμογή της στις χρεώσεις εντός των ομίλων των πολυεθνικών εταιρειών προτείνεται από τον ΟΟΣΑ. Τα καθαρά κέρδη φορολογούνται με συντελεστές 25%

Φορολογικά στοιχεία και βιβλία

Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στη Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του ΑΝ 89/67 (όπως τροποποιήθηκε με το ν.3427/2005) έχουν την ιδιότητα του επιτηδευματία και κατά συνέπεια για τη παροχή υπηρεσιών σε άλλους επιτηδευματίες εντός ή εκτός Ελλάδας υποχρεούνται να εκδίδουν τιμολόγια παροχής υπηρεσιών.

Οι εταιρείες που έχουν ήδη υπαχθεί μέχρι 31/12/2005 στις διατάξεις του ΑΝ 89/67 ή έχουν υπαχθεί στις διατάξεις αυτές μετά την τροποποίηση τους με τις διατάξεις του Ν.3427/2005, θα εξακολουθούν να τηρούν βιβλία Β κατηγορίας

Ελληνικές και αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή γραφεία και πρακτορευόμενα ή διαχειριζόμενα πλοία με ξένη σημαία του αν 378/1968.

Αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις παντός τύπου και μορφής μπορούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α. ν 378/1967 και να απολαμβάνουν όλα τα πλεονεκτήματα του νόμου 89/1967 και του α.ν 378/1968 για όλες τις δραστηριότητες αυτών.

Φορολογία επιχειρήσεων του α.ν 378/1967.

Πλοία με ξένη σημαία κάθε κατηγορίας που πρακτορεύονται ή διαχειρίζονται ή οποιονδήποτε τρόπο αντιπροσωπεύονται με βάση τον α.ν 89/1967 και τον α.ν 378/1968 εγκαταστημένων στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιρειών, ασχέτως μορφής με την οποία λειτουργούν αυτές, απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, ως κάθε τέλους φόρου, δασμού, εισφοράς ή κρατήσεως, υφιστάμενου ή επιβληθησόμενου εις το μέλλον για το εισόδημα αυτών το οποίο αποκτούν από εργασίες μέσω ή με τις παραπάνω εταιρείες.

Εντυπωσιακά είναι τα στοιχεία, που προκύπτουν από τις μέχρι σήμερα διασταυρώσεις και ελέγχους της γενικής γραμματείας πληροφοριακών συστημάτων, σχετικά με τα ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα και είναι δηλωμένα ότι ανήκουν σε υπεράκτιες εταιρείες. Οι έλεγχοι δείχνουν ότι πολλοί Έλληνες φορολογούμενοι έχουν επιλέξει να μεταβιβάσουν τα ακίνητα τους σε εταιρείες με έδρα κάποιο φορολογικό παράδεισο. Άλλωστε ο φόρος 3%, που ισχύει τους έδινε τη δυνατότητα να γλιτώνουν σημαντικά ποσά, σε σχέση με το αν το ακίνητο φορολογούνταν ιδιοκτησία του. Τότε μπορεί το ΕΤΑΚ να σήμαινε λιγότερο φόρο, όμως ο ιδιοκτήτης του θα έπρεπε να αποδείξει την προέλευση των χρημάτων, με τα οποία αγόρασε το ακίνητο.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα offshore εταιρειών στην Ελλάδα είναι το κρανίδι που αναφέρεται ως πρωτεύουσα των Offshore, καθώς εκεί εβρέθησαν εταιρείες ακινήτων με έδρα στο εξωτερικό.

Με 5.000 κατοίκους και 187 υπεράκτιες εταιρείες, μέχρι να επιβληθεί φόρος 3%, και 104 από τότε, ο τίτλος της πρωτεύουσας των Offshore ανήκει δικαιωματικά στη μικρή πόλη της Ερμιονίδας.

Την ίδια ώρα, άτομα τα οποία εμφάνιζαν εισοδήματα έως 15.000 ευρώ, διαχειρίζονταν εταιρείες αξίας πολλών εκατομμυρίων.

Σε πολλές περιπτώσεις στο Κρανίδι, φορολογούμενοι με εισόδημα της τάξεως των 10.000 και 15.000 ευρώ, εμφανίζονται διαχειριστές 10 - 12 υπεράκτιων εταιρειών ακινήτων αξίας πολλών εκατομμυρίων.

Η επιβολή του φόρου 3% είχε αποτέλεσμα να μείνει ανενεργό το 40% των εταιρειών, στο σύνολο περίπου 83 εταιρείες.

2.3.2 Εξαιρέσεις από τον ειδικό φόρο

Από την υποχρέωση καταβολής του φόρου εξαιρούνται, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους, σύμφωνα με το καταστατικό τους: α) εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, β) εταιρείες οι οποίες έχουν και άλλα ακαθάριστα έσοδα στην Ελλάδα τα οποία είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα. Στα ακαθάριστα έσοδα από ακίνητα δεν υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, γ) ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν.89/1967 (ΦΕΚ 132/Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Α.Ν.378/1968 (ΦΕΚ 82/Α'), το Ν.27/1975 (ΦΕΚ 77/Α'), το Ν.814/1978 (ΦΕΚ 144/Α') και το Ν.2234/1994 (ΦΕΚ 1421 Α') και πλοιοκτήτριες εταιρείες

εμπορικών πλοίων για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικώς ως γραφεία ή αποθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών. Επίσης, εταιρίες για τα ακίνητα που εκμισθώθηκαν σε ναυτιλιακές εταιρίες του Α.Ν. 89/1967, όπως ισχύει, αποκλειστικά για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους. δ) εταιρίες οι οποίες ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όπως αυτοί νοούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του Π.Δ.346/1998 (ΦΕΚ230/Α'), όπως ισχύει. ε) Εταιρίες οι οποίες ανεγείρουν κτίρια ή άλλες εγκαταστάσεις που πρόκειται να ιδιοχρησιμοποιήσουν για την άσκηση βιομηχανικής, τουριστικής ή εμπορικής γενικά επιχείρησης, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων τους στην Ελλάδα και για διάστημα επτά ετών από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας.

Επισημαίνεται ότι η εξαίρεση αυτή αφορά μόνο τα ακίνητα τα οποία πρόκειται να λειτουργήσει η βιομηχανική, τουριστική ή εμπορική επιχείρηση και αίρεται αναδρομικά, αν η εταιρεία δεν προβεί στην έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης στα ακίνητα αυτά, μέσα σε επτά έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή αν τα ακίνητα μεταβιβασθούν, εκμισθωθούν, εισφερθούν κατά χρήση, παραχωρηθούν δωρεάν, χρησιμοποιηθούν προς εκμετάλλευση από την εταιρεία ή τρίτο κατά οποιοδήποτε άλλο τρόπο, πριν τη συμπλήρωση δεκαετίας από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας.

Επίσης εξαιρούνται από την καταβολή του ειδικού φόρου οι εξής κατηγορίες επιχειρήσεων, εφόσον έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: α) ανώνυμες εταιρίες που έχουν ονομαστικές μετοχές μέχρι φυσικού προσώπου ή που δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα 51 που τις κατέχουν, β) εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρίες οι οποίες συμμετέχουν, γ) προσωπικές εταιρίες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία ανήκουν οι εταιρίες οι οποίες συμμετέχουν. (www.enter.gr)

Η λίστα των υπεράκτιων ωστόσο είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή που καταγράφεται με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να είναι πολύ μεγάλη για το ελληνικό δημόσιο. Για το λόγο αυτό το υπουργείο οικονομικών προχώρησε στο αλλαγή του φόρου από 3% σε 15%. Ωστόσο δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα αφού από το 2003 που επιβλήθηκε ο φόρος επι των ακινήτων έχουν εισπραχθεί 28,8 εκατ.ευρω με τα έσοδα να έχουν μειωθεί δραστικά τα τελευταία χρόνια. Αυτή η μείωση οφείλεται στην αλλαγή του φόρου από 3% σε 15 % οδηγώντας προφανώς πολλούς να μην υποβάλλουν δήλωση η να μεταβιβάσουν τα ακίνητα από της offshore στο ονομά τους.(capital .gr)

2.3.3. Μόνιμη εγκατάσταση

Κρίσιμο ρόλο για υπαγωγή μιας αλλοδαπής εταιρίας στη φορολογία εισοδήματος παίζει το γεγονός αν έχει η πιο πάνω εταιρία μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Η έννοια της μόνιμης εγκατάστασης ορίζεται σε κάθε διμερή Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει συνάψει η Ελλάδα με διάφορες χώρες και στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιας σύμβασης η έννοια της προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 100 παρ.1 του ν. 2238/1994. Βέβαια πρέπει να πούμε ότι το ίδιο το άρθρο 00 παρ.1 ν.2238/94 δεν δίνει συγκεκριμένο ορισμό της έννοιας της μόνιμης εγκατάστασης των αλλοδαπών επιχειρήσεων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα , αλλά αντ'αυτού απαριθμεί περιοριστικά τις περιπτώσεις των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων η άσκηση των οποίων οδηγούν στην απόκτηση της

μόνιμης εγκαταστάσεις των πιο πάνω επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Έτσι με τη διάταξη αυτή θεωρείται ότι η αλλοδαπή επιχείρηση έχει μόνιμη εγκατάσταση αν διατηρεί στην Ελλάδα υποκατάστημα, γραφείο, αποθήκη, εργοστάσιο ή προβαίνει σε βιομηχανοποίηση πρώτων υλώνδιεξάγει εργασίες ή παρέχει υπηρεσίες μέσω αντιπροσώπου ή χωρίς αυτόν εφόσον αυτές αφορούν στην κατάρτιση μελετών σχεδίων και ερευνών ή διατηρεί στην χώρα μας αποθέματα εμπορευμάτων από τα οποία εκτελεί παραγγελίες για λογαριασμό της ή τέλος συμμετέχει σε προσωπική εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης (όχι όμως σε ΑΕ που εδρεύει στην Ελλάδα).

Πρέπει να τονίσουμε ότι η έννοια της μόνιμης εγκατάστασης του άρθρου 100.1 του ν. 2238/94 διαφοροποιείται από το Μοντέλο του ΟΟΣΑ που εφαρμόζεται για τις υπερακτιες εταιρίες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο χώρας με την οποία η Ελλάδα έχει υπογράψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 5 του Μοντέλου Σύμβασης ο όρος «μόνιμη εγκατάσταση» σημαίνει έναν καθορισμένο τόπο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μέσω του οποίου η αλλοδαπή επιχείρηση διεξάγει όλες ή μέρος μόνο των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο όρος μόνιμη εγκατάσταση εδώ περιλαμβάνει ειδικότερα και την έδρα διοικήσεως (πραγματική έδρα), πρόβλεψη που δεν υπάρχει στο άρθρο 100 του ν. 2238/94 και εν όψει του γεγονότος ότι οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρίες, που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, έχουν την πραγματική τους έδρα στην Ελλάδα, και μάλιστα με τρόπο σχετικά εύκολα διαπιστόσημο, δηλαδή εμφανίζοντας τα απαραίτητα από τους μόνιμους κάτοικους της Ελλάδας πραγματοποιώντας τις ΓΣ στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας διεύθυνση αλληλογραφίας στην Ελλάδα κλπ, η συγκεκριμένη ρήτρα παρέχει μεγάλα περιθώρια στις Ελληνικές Φορολογικές Αρχές να δημιουργήσουν πολλά προβλήματα στην λειτουργία των υπερακτιων εταιριών στην Ελλάδα.

Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι μια υπερακτια εταιρία έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλάζει τελείως ο τρόπος φορολόγησης της, καταλύονται αρκετά από τα φορολογικά της πλεονεκτήματα και γενικά αντιμετωπίζεται όπως οι αντίστοιχες ελληνικές εταιρίες με διαφορά ότι θα υπόκειται σε κυρώσεις λόγω του ότι ενδεχομένως δεν τήρησε τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, που θέτει ο φορολογικός νόμος για την εγκατάσταση και την λειτουργία των αλλοδαπών εταιριών στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να θεωρηθεί εν τις πράγμασι εταιρία, με ατομική και προσωπική ευθύνη των μελών της

Η απόκτηση του ακινήτου στην Ελλάδα από μόνη της, δεν δημιουργεί μόνιμη εγκατάσταση για τις υπεράκτιες εταιρίες. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα (έκτος των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) και ειδικά υπεράκτιες εταιρίες, που δεν έχουν μόνιμη εγκατάσταση της Ελλάδας όταν ανεγείρου ή διεξάγουν προσθήκες ή επεκτάσεις σε ακίνητο στην Ελληνική Επικράτεια, εξ αυτού και μόνο λόγου θεωρούνται επιτηδευματίες και πρέπει να τηρούν τα βιβλία ΚΒΣ. Τα αλλοδαπά αυτά νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να τηρούν τα βιβλία μόνο για την περίοδο διαρκούν οι κατασκευαστικές εργασίες. Τα βιβλία που πρέπει να τηρούν οι άνω εταιρίες είναι τα αντίστοιχα που ορίζονται από το άρθρο 4 του ΚΒΣ, αλλά προβλέπεται κατόπιν της έγκρισης της αρμόδιας ΔΟΥ οι αλλοδαπές ΑΕ και ΕΠΕ ιδιοκτησία ακινήτου να τηρούν μόνο το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων αντί του βιβλίου τρίτης Κατηγορίας. Όπως αναφέραμε πιο πάνω η δραστηριοποίηση στην Ελλάδα μιας υπεράκτιας εταιρίας μέσω μόνιμης εγκατάστασης της αφαιρεί ένα μεγάλο αριθμό των πλεονεκτημάτων, γι'αυτόν τον λόγο η πιο κάτω ανάλυση της φορολογικής μεταχείρισης των υπεράκτιων εταιριών θα αφορά εκείνες τις εταιρίες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα χωρίς την μόνιμη εγκατάσταση.

Εδώ αξίζει να σημειώσουμε την απόφαση 2/2003 της Ολομέλειας του Άρειου Πάγου, η οποία δεν αναγνωρίζει στις εξωχώριες εταιρίες νομική προσωπικότητα, εφόσον για την σύσταση τους ακολουθήθηκε η διαδικασία σύστασης της καταστατικής έδρας και όχι αυτή της πραγματικής έδρας. Το ανώτατο δικαστήριο έκρινε ότι οι εταιρίες που έχουν έδρα σε τρίτες χώρες οι οποίες στην πραγματικότητα δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι άκυρες εάν δεν έχει ακολουθηθεί για την σύσταση τους η διαδικασία που προβλέπει το ελληνικό δίκαιο. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι εταιρίες αυτές είναι «εν τοις πράγμασι» εταιρίες. (www.offshoresimple.com)

Με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330Α/24.12.2002) προστέθηκε νέο εδάφιο στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του κώδικα φορολογίας εισοδήματος ν. 2238/94. Με τις νέες αυτές διατάξεις προβλέπεται, σύμφωνα με τη περίπτωση στ', η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων των αποσβέσεων επί των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρεία. Ως "εξωχώρια εταιρεία" νοείται, κατά ρητή διατύπωση των πιο πάνω διατάξεων, η εταιρεία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης. (Αντωνόπουλος Δημήτρης 2004)

Επομένως, οι επιχειρήσεις που αγοράζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία από εξωχώρια εταιρεία θα υπολογίζουν λογιστικά αποσβέσεις επί των στοιχείων αυτών, αλλά όμως με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματός τους, θα πρέπει να αναμορφώνουν τα αποτελέσματά τους με το ποσό των πιο πάνω αποσβέσεων, προσθέτοντας αυτό ως λογιστική διαφορά.

Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ερευνούν αν η αλλοδαπή επιχείρηση από την οποία πρόκειται να προμηθευτούν πάγια περιουσιακά στοιχεία έχει έδρα σε κάποιο από τα αναφερόμενα στη σχετική εγκύκλιο Κράτη ή εδάφη, ούτως ώστε να εξετάζεται στη συνέχεια αν πρόκειται περί εξωχώριας εταιρείας. Άλλα κριτήρια που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να διαπιστωθεί αν ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου είναι εξωχώρια εταιρεία είναι τα ακόλουθα:

- Ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου δεν είναι παραγωγός - κατασκευαστής του προϊόντος, αλλά μεσολαβητής - κατασκευαστής. Και τούτο διότι οι εξωχώριες εταιρείες κατά κανόνα διαμεσολαβούν σε τριγωνικές συναλλαγές, όπου από άλλη χώρα αποστέλλονται τα εμπορεύματα και από άλλη τιμολογούνται.

Στα φορολογικά στοιχεία (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων) δεν αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, καθόσον οι περισσότερες εξωχώριες εταιρείες δε διαθέτουν Α.Φ.Μ.

- Ως διεύθυνση της έδρας της εταιρείας συνήθως αναγράφεται το "B.O." (BOX OFFICE) εταιρεία γραμματοκιβωτίου.

Σε περίπτωση που από τα παραπάνω ενδεικτικά στοιχεία δεν προκύπτει η ιδιότητα της προμηθεύτριας εταιρείας ως εξωχώριας ή μη εταιρείας, οι επιχειρήσεις που προμηθεύονται πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν την υποχρέωση να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία που θα τους ζητηθούν από τον έλεγχο. Ενδεικτικά, τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Ισολογισμός της εταιρείας για τη διαπίστωση ύπαρξης δραστηριότητας, παγίων και προσωπικού
- Στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις της εταιρείας
- Στοιχεία δραστηριότητας της εταιρείας, κλπ.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' του άρθρου 30 του ν. 3091/2002, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2003 και μετά. Δηλαδή, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για πάγια στοιχεία που προμηθεύονται οι επιχειρήσεις από εξωχώριες εταιρίες από 1.1.2003 και μετά. (Κωσταρέλου Πέμπτη 15 Απριλίου 2010)

2.3.4. Η αναγνώριση των δαπανών που προέρχονται από υπεράκτιες εταιρείες

Με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 5 του Ν. 3091/2002, όπως αυτός τροποποίησε και συμπλήρωσε τη παρ. 14 του άρθρου 31 του ν. 2238/94, προβλέπεται η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων και των λοιπών δαπανών που πραγματοποιούν για την αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρεία, καθώς και των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλουν αυτές σε εξωχώρια εταιρεία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων. (Λεοντάρης 2004)

Επί πλέον, τροποποιείται η παράγραφος 35 του άρθρου 6 του ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81Α') και δεν δίνονται ενισχύσεις από 1/1/2003, για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση μηχανημάτων ή λοιπού εξοπλισμού, αν η αγορά δεν πραγματοποιείται απευθείας από επιχειρήσεις.

Ενώ όμως ο νόμος αναφέρεται στις δαπάνες επιχειρήσεων, δεν αναφέρεται καθόλου στις έμμεσες αγορές (τριγωνικές αγορές) που πραγματοποιούνται μέσω των υπεράκτιων χωρών, με σκοπό την υπερτιμολόγηση των αγαθών. Αν για παράδειγμα κάποια Ελληνική επιχείρηση πραγματοποιεί αγορές από την Κίνα, το πιθανότερο είναι ότι θα εμφανίζει ιδιαίτερα μεγάλο περιθώριο κέρδους με συνέπεια την υπέρμετρη φορολογία της. Σε περίπτωση όμως που έχει ιδρύσει μία υπεράκτια εταιρεία σε κάποια εξωχώρια δικαιοδοσία, θα μπορούσε να πραγματοποιεί τριγωνικές αγορές, με τα εμπορεύματα να ταξιδεύουν κατευθείαν από την Κίνα στην Ελλάδα, ενώ τα τιμολόγια, θα περνούν πρώτα από την υπεράκτια δικαιοδοσία και αφού επανατιμολογηθούν με μεγάλη αυξητική απόκλιση, θα φθάνουν στην Ελλάδα υπερτιμολογημένα έτσι ώστε θα περιορίζουν σημαντικά το εγχώριο περιθώριο κέρδους. Βέβαια γίνεται κατανοητό ότι η μείωση των κερδών στην Ελλάδα θα μεταφερθεί ως ισόποση κερδοφορία στην υπεράκτια δικαιοδοσία, η οποία πιθανώς να έχει μηδενικό ή ελάχιστο φορολογικό συντελεστή. (Barber 2007)

Στην προκειμένη περίπτωση, η μόνη ασφαλιστική δικλείδα του φορολογικού μας συστήματος είναι το άρθρο 39 του ν. 2238/1994 που αναφέρεται στις υπερτιμολογήσεις και στις υποτιμολογήσεις. Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο νομοθέτης προσθέτει τη διαφορά μεταξύ πραγματικής και τιμολογηθείσας αξίας ως κέρδος σε βάρος της επιχείρησης που ωφελήθηκε από την υπερτιμολόγηση, επιβάλλοντας επί πλέον και πρόστιμο ίσο με το 10% της αποκρυβείσας ύλης. Βέβαια, για να επιβληθούν τα παραπάνω θα πρέπει:

- Η ημεδαπή εταιρία τελεί υπό τον έλεγχο της αλλοδαπής, λόγω συμμετοχής της δεύτερης στο κεφάλαιο ή τη διοίκηση της πρώτης
- Να αποδειχθεί ότι η υπερτιμολόγηση δεν έγινε με σκοπό την αποφυγή των άμεσων ή έμμεσων φόρων.

2.3.5. Φορολογικός έλεγχος των υπεράκτιων εταιρειών

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3269/20041 οι υπεράκτιες εταιρίες, ελέγχονται με τακτικό φορολογικό έλεγχο για όλες τις φορολογίες και όλες τις ανέλεγκτες διαχειριστικές περιόδους, εντός τριετίας από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας ανέλεγκτης διαχειριστικής περιόδου.

2.3.6. Ελεγκτικές μέθοδοι του Υπουργείου Οικονομικών

Όσον αφορά τις μεθόδους ελέγχου του αντίστοιχου ελεγκτικού μηχανισμού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, χρησιμοποιείται ως βασικό εργαλείο το "follow the money". Πέραν όμως αυτού για κάθε περίπτωση μπορεί να αναπτυχθεί διαφορετική μεθοδολογία, π.χ. διαφορετική μέθοδος ακολουθείται στη διαπίστωση της ιδιοκτησίας μιας υπεράκτιας εταιρείας που κατέχει ακίνητη περιουσία, άλλη στην περίπτωση των χρηματιστηριακών συναλλαγών και άλλη στις εμπορικές συναλλαγές. Σε κάθε περίπτωση όμως, η αποδεικτική διαδικασία παρουσιάζει δυσκολίες στο επίπεδο της δικαστικής υποστήριξης της υπόθεσης. (www.offshore-mag.com)

3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

Η αξιολόγηση μιας υπεράκτιας δικαιοδοσίας (offshore jurisdiction) από ένα επιχειρηματικό σχήμα εξαρτάται από τους σκοπούς του σχήματος σε συνδυασμό με το κατά πόσον η δικαιοδοσία καλύπτει τους σκοπούς αυτούς. Ως μίνιμουμ παροχών όλων των υπεράκτιων δικαιοδοσιών μπορούμε να αναφέρουμε την απουσία συναλλαγματικών περιορισμών και περιορισμών στην διακίνηση κεφαλαίων, καθώς και την ύπαρξη μιας ευέλικτης εταιρικής νομοθεσίας που ανταποκρίνεται πλήρως στα διεθνή επιχειρηματικά πρότυπα. Αναλυτικά τα κριτήρια επιλογής ενός υπεράκτιου σχήματος μπορούν να αναλυθούν ως ακολούθως

3.1 Η πολιτικοοικονομική σταθερότητα, το κύρος και η αξιοπιστία της υπεράκτιας δικαιοδοσίας

Είναι κατανοητό ότι το σοβαρότερο κριτήριο για την επιλογή μιας υπεράκτιας δικαιοδοσίας είναι η πολιτική και οικονομική σταθερότητα. Η πολιτική σταθερότητα εγγυάται την ασφάλεια των κεφαλαίων, κυρίως αυτών που είναι κατατιθέμενα σε τραπεζικά ιδρύματα της χώρας, την δυνατότητα εξαγωγής συναλλάγματος κυρίως με τη μορφή μερισμάτων και την διατήρηση της ανωνυμίας των μετόχων σε επίπεδο φυσικών προσώπων.

Η οικονομική και κυρίως η φορολογική σταθερότητα εγγυάται ένα μακροχρόνια σταθερά φορολογικό καθεστώς, χωρίς ξαφνικές ανατροπές. (π.χ. παρά τη προσπάθεια της Κυπριακής Δημοκρατίας να διατηρήσει τις υπάρχουσες υπεράκτιες επιχειρήσεις μετά την αλλαγή της νομοθεσίας λόγω εισόδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σίγουρα θα υπάρξουν σχήματα που θα αποχωρήσουν για άλλες φορολογικές δικαιοδοσίες, επειδή αφενός μεν η αλλαγή του φορολογικού συντελεστή από 4,25% σε 10% αποτελεί σημαντική οικονομική επιβάρυνση, αφετέρου δε η ύπαρξη μόνο κυπριακών επιχειρήσεων και συνεπώς επιχειρήσεων της Ε.Ε. δεν προστατεύει την ανωνυμία των μετόχων το ίδιο ικανοποιητικά όσο και πριν).

Όσον αφορά πάλι την πολιτική σταθερότητα πρέπει να αξιολογείται σε σχέση με την τοποθέτηση της εξουσίας κάθε υπεράκτιας δικαιοδοσίας αναφορικά με το διεθνές κεφάλαιο. Συνήθως ολοκληρωτικά καθεστώτα παρέχουν προστασία στο διεθνές κεφάλαιο παρά την εσωτερική αστάθεια. Δεν είναι τυχαία η ανάπτυξη της Λιβερίας ως ένα από τα μεγαλύτερα υπεράκτια κέντρα στην ναυτιλία, αλλά και η ύπαρξη σχετικής νομοθεσίας στην Ελλάδα για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων κατά τη περίοδο της επταετίας.

Όσον αφορά το κύρος και την αξιοπιστία της υπεράκτιας δικαιοδοσίας, αυτή συνήθως είναι αντιστρόφως ανάλογη με την υπέρμετρη λειτουργική ελευθερία που πολλές φορές παρέχει στις εξωχώριες εταιρείες. Εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε φορολογικώς ευυπόληπτες χώρες συνήθως αντιμετωπίζουν με δυσπιστία υπεράκτιες εταιρείες που εμφανίζουν ως έδρα χώρες «φορολογικούς παραδείσους».

Επί πλέον, φορολογικά ανεπτυγμένα κράτη εκδίδουν διατάξεις έτσι ώστε να προστατεύσουν τα φορολογικά τους έσοδα από τυχών μείωσή τους μέσω των χωρών αυτών. Στην Ελλάδα υπάρχει ένα αρκετά ευρύ νομοθετικό πλαίσιο με το οποίο γίνεται προσπάθεια να προστατευθούν τα φορολογικά έσοδα από τον κίνδυνο των υπεράκτιων εταιρειών.

3.1.1 Η ύπαρξη σύγχρονης και ευέλικτης νομοθεσίας

Ένα ισχυρά γραφειοκρατικό σύστημα είναι σίγουρο ότι δρα αποτρεπτικά για την επιλογή μιας υπεράκτιας δικαιοδοσίας. Επειδή η απόφαση για ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας είναι τις περισσότερες φορές άμεσα επιτακτική, θα πρέπει να υφίστανται ελάχιστοι έλεγχοι και περιορισμοί στο στάδιο αυτό. (Είναι χαρακτηριστικό ότι κυπριακές εταιρείες συμβούλων αναφέρουν μέσω πληροφοριακών εντύπων τους ότι έχουν ήδη ιδρύσει ένα αριθμό εταιρειών, τις μετοχές των οποίων μεταβιβάζουν στους ενδιαφερόμενους, έτσι ώστε είναι δυνατή η άμεση υλοποίηση ενός τέτοιου σχήματος).

Σίγουρα, οι φορείς ενός υπεράκτιου οικονομικού σχήματος, ζητούν επιπλέον ελάχιστη κρατική εποπτεία στη διοίκηση και τα στελέχη της εταιρείας και μειωμένες πρόσθετες υποχρεώσεις αναφορικά με την υποβολή οικονομικών καταστάσεων, ελέγχους από ελεγκτικούς μηχανισμούς της υπεράκτιας δικαιοδοσίας κ.λ.π.

3.1.2 Φορολογικές διευκολύνσεις

Το βασικότερο κριτήριο επιλογής μιας υπεράκτιας δικαιοδοσίας είναι το μέγεθος των φορολογικών διευκολύνσεων που παρέχει η συγκεκριμένη χώρα στις υπεράκτιες εταιρείες. Οι περισσότερες δικαιοδοσίες φορολογούν τις εταιρείες αυτές με ελάχιστους συντελεστές έως και μηδενικούς. Επί πλέον συνήθως παρέχουν ένα σύνολο άλλων φορολογικών διευκολύνσεων όπως, μειωμένο ή μηδενικό συντελεστή παρακράτησης φόρου κατά τη διανομή μερισμάτων, μη επιβολή φόρου στη μεταβίβαση ακινήτων που κατέχει η εταιρεία εκτός της υπεράκτιας δικαιοδοσίας και κατά τη μεταβίβαση των τίτλων της εταιρείας κ.λ.π.

Άλλες μορφές διευκολύνσεων που παρέχονται συνήθως είναι η απαλλαγή από δασμούς και τέλη, η μειωμένη υποχρέωση ή η ολοκληρωτική απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικών εισφορών, φορολογικές απαλλαγές για επιβατικά αυτοκίνητα κ.λ.π.

3.1.3 Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας

Οι συμβάσεις αποφυγής της διπλής φορολογίας αποτελούν ένα αποτελεσματικό μέτρο για την αποφυγή της διπλής φορολογίας μεταξύ των κρατών. Τα κράτη προκειμένου να ασκήσουν τη φορολογική τους εξουσία, επιβάλλουν φόρο στο εισόδημα και στο κεφάλαιο του φυσικού ή νομικού προσώπου βασιζόμενα στην αρχή της «κατοικίας» (υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή περιουσίας για το παγκόσμιο εισόδημα ή κεφάλαιο) και στην αρχή της πηγής του εισοδήματος ή της τοποθεσίας του κεφαλαίου (δηλαδή που προκύπτει το εισόδημα ή που βρίσκεται το κεφάλαιο).

Βασιζόμενα λοιπόν δύο ή περισσότερα κράτη στις πιο πάνω αρχές είναι δυνατόν να φορολογήσουν το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το ίδιο εισόδημα ή κεφάλαιο δύο φορές όπου αφενός μεν το κράτος της «κατοικίας», βάσει της σχετικής αρχής, απαιτεί από τον «κάτοικό του» να δηλώσει το παγκόσμιο εισόδημά του ή το 70% κεφάλαιό του και να φορολογηθεί γι' αυτό, αφετέρου δε το κράτος της προέλευσης του εισοδήματος ή της τοποθεσίας του κεφαλαίου, βάσει της οικείας αρχής, απαιτεί να φορολογηθεί το εισόδημα που προκύπτει στην επικράτειά του ή το κεφάλαιο που βρίσκεται σ' αυτό.

Σαν συνέπεια της διπλής φορολογίας είναι η δυσχέρεια της ανταλλαγής αγαθών και υπηρεσιών καθώς και της κινήσεως κεφαλαίων και προσώπων μεταξύ των διαφόρων κρατών και κατ' επέκταση η αποθάρρυνση των επενδύσεων γενικότερα.

Ένα ακραίο παράδειγμα της έλλειψης εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων, είναι η διπλή φορολόγηση κερδών, ήτοι τα κέρδη ενός ξένου υποκαταστήματος να φορολογούνται πλήρως στην ξένη χώρα και στη συνέχεια τα μετά από φόρους κέρδη όταν επαναπατρίζονται στη μητρική, υπό μορφή μερίσματος, να υπόκεινται σε φορολογία ως εισόδημα της μητρικής. Η διπλή φορολόγηση θα οδηγήσει σε ματαίωση της ίδρυσης υποκαταστήματος, εκτός αν υπάρχει κάποια έκπτωση για τους φόρους που έχουν ήδη πληρωθεί από το ξένο υποκατάστημα.

Οι υπεράκτιες δικαιοδοσίες διακρίνονται κατά κύριο λόγο σε αυτές προδιαθέτουν ένα δίκτυο Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με άλλα κράτη και σε αυτές που δεν διαθέτουν τέτοιες συμβάσεις. Συνήθως, αν και όχι απαραίτητα, οι χώρες με μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές είναι αυτές που δεν έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις, ενώ οι χώρες με χαμηλή αλλά όχι ανύπαρκτη άμεση φορολογία συχνά προσφέρουν και οφέλη από διακρατικές συμβάσεις. Η χρησιμοποίηση των διμερών συμβάσεων προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες φορολογικού προγραμματισμού, που επιτρέπουν την εξαγωγή και τον επαναπατρισμό κερδών με μικρή και σε κάποιες περιπτώσεις μηδενική φορολογική επιβάρυνση αυτών. Ο επιχειρηματίας-επενδυτής μπορεί, χρησιμοποιώντας μία ενδιάμεση υπεράκτια εταιρία συμφερόντων του, να επιτύχει τη διενέργεια συναλλαγών με χώρες που συνδέονται με το κράτος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του με Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, ελαχιστοποιώντας έτσι ουσιαστικά τη φορολόγηση των διακινούμενων κεφαλαίων του.

Η Ελλάδα έχει συμπεριλάβει στη φορολογική της νομοθεσία τις προαναφερόμενες αρχές της «κατοικίας» και της «πηγής», έχει όμως συμπεριλάβει και διατάξεις οι οποίες περιορίζουν την διπλή φορολογία. Επιπλέον έχει συνάψει συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολογίας με πολλές χώρες.

3.1.4 Απόρρητο και εχεμύθεια

Στις περισσότερες περιπτώσεις οι μέτοχοι των υπεράκτιων εταιρειών επιθυμούν την διατήρηση της ανωνυμίας τους και την αποφυγή σύνδεσης του ονόματός τους με την υπεράκτια εταιρεία. Καθοριστικής

σημασίας κριτήρια επιλογής μιας υπεράκτιας δικαιοδοσίας είναι τα εχέγγυα εχεμύθειας όπως π.χ. η απουσία δημοσίων αρχείων και μητρώων, η δυνατότητα χρήσης θεματοφυλάκων και εμπιστευματοδόχων μετόχων (nominee shareholders) οι οποίοι και θα διαχειρίζονται την υπεράκτια εταιρεία για λογαριασμό των δικαιούχων, η νομοθετική δυνατότητα για μετοχές στον κομιστή (ανώνυμες) κ.λ.π.

Η Κύπρος για παράδειγμα, έως την 31/12/2002 εφήρμοσε νομοθεσία για τις υπεράκτιες εταιρείες σύμφωνα με την οποία οι μέτοχοι μπορούσαν να είναι άτομα, εταιρείες ή εμπιστεύματα.

Οι μετοχές μπορούσαν να κρατηθούν από εμπιστευματοδόχους μετόχους για λογαριασμό των δικαιούχων. Το όνομα και τα λοιπά στοιχεία των δικαιούχων μετόχων δινόταν μόνο στην Κεντρική τράπεζα Κύπρου και η ταυτότητα αυτών ήταν απολύτως εμπιστευτική. Για να γίνουν γνωστά τα ονόματα των μετόχων απαιτείτο διαταγή Κυπριακού δικαστηρίου.

Γενικά, παρά τις πιέσεις για άρση του απορρήτου που ασκούνται στις υπεράκτιες δικαιοδοσίες, έχουν αναπτυχθεί πολλαπλοί μηχανισμοί για την εξασφάλισή του. Για παράδειγμα, από υπεράκτιες αγορές που προσαρμόζουν το θεσμικό τους πλαίσιο στις επιταγές των on-shore αγορών, έχει επιτευχθεί η διατήρηση του απορρήτου των καταθετικών προϊόντων - εξαιρουμένων των ερευνών για οικονομικά εγκλήματα.

Επίσης από ορισμένες υπεράκτιες αγορές παρέχεται η - λιγότερο νόμιμη - δυνατότητα έκδοσης πιστοποιητικών ταυτότητας, διαβατηρίου και άδειας οδήγησης με προστασία της «κύριας» ταυτότητας των ιδιωτών. Αυτά προτείνεται να χρησιμοποιούνται σε εργασίες όπως η έναρξη τραπεζικού λογαριασμού σε παράκτιες αγορές και να μην αντικαθιστούν τα πραγματικά πιστοποιητικά ταυτότητας σε λοιπές χώρες - κυρίως το διαβατήριο

Ας σημειωθεί ότι ιδιαίτερα στις ΗΠΑ είναι διαδεδομένη η έκδοση δεύτερου διαβατηρίου off-shore (π.χ. από τον Παναμά, τη Βραζιλία ή την Κόστα Ρίκα) με στόχο την προστασία εύπορων ή διάσημων πολιτών. Ελκυστικά είναι τα πιστοποιητικά υπηκοότητας ή διαμονής που εκδίδουν οι Μπαχάμες και η Γρενάδα, καθώς προσφέρουν δυνατότητα μετακίνησης χωρίς visa σε εκτεταμένο αριθμό χωρών.

Ωστόσο απαιτείται προσοχή, καθώς υπάρχουν παρεχόμενα πιστοποιητικά που δεν δίνουν δεύτερη υπηκοότητα σε υπεράκτια αγορά, αλλά φέρουν τα στοιχεία χωρών που έχουν πάψει να υφίστανται ή έχουν αλλάξει το όνομά τους! Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν κυρίως πρώην αποικίες που απέκτησαν την ανεξαρτησία τους, όπως η Βρετανική Ονδούρα που σήμερα ονομάζεται Belize, η πρώην Zanzibar νυν Τανζανία, ή η Upper Volta που σήμερα είναι γνωστή ως Burkina Faso.

Είναι χαρακτηριστικό ότι με 950 δολάρια ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει ταχυδρομικά το διαβατήριο, με δύο αντίγραφα ταυτότητας και δώρο το δίπλωμα οδήγησης. Για την απόκτηση διπλωματικού διαβατηρίου το κόστος είναι ελαφρώς υψηλότερο (1.450 δολ.), ενώ για έκδοση δεύτερων πιστοποιητικών ταυτότητας η επιλογή μπορεί να γίνει από μια εκτεταμένη λίστα ανύπαρκτων χωρών: British Guiana, British Honduras, British Hong Kong, British West Indies, Burma, Dutch Guiana, Eastern Samoa, New Granada, New Hebrides, Netherlands East Indies, Rhodesia, South Vietnam, Spanish Guinea, USSR και Zanzibar.

3.2 Ποιοι πηγαίνουν τελικά υπεράκτια

Κάθε σημαντική επιχείρηση στην Ευρώπη διατηρεί υπεράκτιες διαδικασίες, καθώς και μερικά από τα μεγαλύτερα ονόματα της Αμερικανικής βιομηχανίας δραστηριοποιούνται υπεράκτια. Η Boeing, η Firestone, η Exxon, η Monsanto, είναι μερικές από αυτές. Από τις μεγάλες τράπεζες η Goldman Sachs, η Rothschild, η Deutsche Morgan, οι Lloyds, η Barclays, η Gredid Suisse διατηρούν υπεράκτιες εγκαταστάσεις.

Γιατί λοιπόν όλες αυτές οι οικονομικές μονάδες διατηρούν υπεράκτιες δραστηριότητες; Ο λόγος είναι απλός. Επειδή τα μερίσματα που αφορούν κέρδη που προέρχονται εκτός της χώρας υπεράκτιας δικαιοδοσίας-είναι αφορολόγητα και επειδή οι τόκοι των καταθέσεων είναι και αυτοί αφορολόγητοι.

Από την άλλη μεριά τα κέρδη των χωρών «φορολογικών παραδείσων» είναι ιδιαίτερα σημαντικά, αφού τα μισά από τα Κυβερνητικά εισοδήματα στα νησιά Virgin, στα νησιά Cayman και στο Jersey προέρχονται από υπεράκτιες οικονομικές υπηρεσίες.

Τελικά είναι παράνομη η εκμετάλλευση των υπεράκτιων προτερημάτων και αποτελεί φοροδιαφυγή; Η ερώτηση είναι αν ο Rockefeller ή ο Rothschild αποφάσιζαν να εφαρμόσουν υπεράκτια στρατηγική θα το θεωρούσαμε παράνομο. Αν είναι κάτι νόμιμο για κάποιον είναι νόμιμο για όλους.

Σύμφωνα με τον βραβευμένο με Νόμπελ οικονομίας το 1999 Robert Mundell, οι υψηλοί φόροι συμβάλλουν στην οικονομική δυσφορία. Κυβερνήσεις που θα ανταποκριθούν θετικά στην πρόκληση της μείωσης των φορολογικών συντελεστών, θα είναι νικητές στη νέα οικονομία, ενώ εκείνοι που επιμένουν σε τακτική εκφοβισμού και απειλών θα μείνουν τελικά πίσω. Τα έθνη με καταπιεστικά ρυθμιστικά και φορολογικά καθεστώτα θα συνεχίσουν να γνωρίζουν έξοδο κεφαλαίων προς πιο φιλικές κατοικίες. Η ενοποίηση της διεθνούς φορολογίας ανέδειξε το πρόβλημα. Ακόμα και τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν κατάφεραν να συμφωνήσουν στον τομέα της άμεσης φορολογίας τους.

4 ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Τα κράτη αντιδρούν στο φαινόμενο της λειτουργίας των υπεράκτιων εταιρειών και οι αντιδράσεις τους εστιάζονται σε τρία αποτελέσματα της λειτουργίας αυτής και συγκεκριμένα:

- A) Στη διάβρωση που παρατηρείται στη φορολογική βάση των φορολογικά ανεπτυγμένων κρατών μέσω της αναπτυσσόμενης φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των κρατών αυτών
- B) Στη νομιμοποίηση κεφαλαίων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες μέσα από το ξέπλυμα χρήματος
- Γ) Στη δημιουργία προβλημάτων στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα

4.1 Διάβρωση της φορολογικής βάσης

4.1.1 Η διάβρωση της φορολογικής βάσης σε εθνικό επίπεδο

Τα ανεπτυγμένα κράτη που πλήττονται περισσότερο από τη χρήση των υπεράκτιων εταιρειών ως οχημάτων μέσω φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής, παίρνουν σε εθνικό επίπεδο μέτρα για τον περιορισμό και την εξάλειψη των πλεονεκτημάτων που παρέχουν οι εταιρείες αυτές, τόσο σε νομοθετικό όσο και σε

διοικητικό επίπεδο. Τα μέτρα που έχει πάρει η Ελλάδα έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Όσον αφορά όμως άλλες χώρες, πιο ανεπτυγμένες από άποψη φορολογικής πολιτικής, έχουν θεσμοθετήσει κανόνες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διάβρωσης της φορολογικής τους βάσης από τη λειτουργία υπεράκτιων σχημάτων.

Όπως προαναφέρθηκε, η βασικότερη ίσως λειτουργία των υπεράκτιων εταιρειών είναι η συσσώρευση κερδών από επενδύσεις στο εξωτερικό, ώστε να αναβάλλεται ή και να αποφεύγεται τελείως η φορολόγηση τους μέχρι να επαναπατριστούν στη χώρα του επενδυτή. Για την αποφυγή της πρακτικής αυτής πολλά κράτη έχουν συμπεριλάβει στις νομοθεσίες τους κανόνες βάσει των οποίων μόνιμοι κάτοικοι τους που έχουν σημαντικό ποσοστό συμμετοχής ή ελέγχου σε offshore εταιρείες (Controlled Foreign Corporations) ή που έχουν τοποθετήσει σε υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια (Offshore Investment Funds) φορολογούνται κάθε χρόνο κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο εισόδημα της υπεράκτιας εταιρείας ή κεφαλαίου, ανεξάρτητα από το αν τους διανέμονται κέρδη ή όχι. Για παράδειγμα οι ΗΠΑ έχουν τέσσερα αυτοτελώς εφαρμοζόμενα σύνολα κανόνων, ώστε να καλύπτουν όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα υπεράκτιων δραστηριοτήτων. (www.molybank.com)

Σε ό,τι αφορά τη χρησιμοποίηση υπεράκτιων εταιρειών σε πρακτικές Υπερτιμολογήσεων - Υποτιμολογήσεων (Transfer Pricing), όλο και περισσότερες χώρες ενσωματώνουν στη νομοθεσία τους ειδικούς κανόνες που παρέχουν στις φορολογικές Αρχές τη δυνατότητα να προβούν σε διορθώσεις των τιμών που συμφωνούνται μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων, και θεσπίζουν ειδικούς μηχανισμούς για την εξεύρεση της τιμής που θα συμφωνεί το μεταξύ ανεξαρτήτων συμβαλλομένων. Σημαντική στον τομέα αυτό είναι και η συνεισφορά του ΟΟΣΑ, μέσω των κατευθυντηρίων γραμμών που έχει θεσπίσει.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι κράτη όπως οι ΗΠΑ έχουν καταστήσει παράνομη πράξη και επιβάλλουν κυρώσεις σε πρόσωπα που υποστηρίζουν ή παρακινούν τρίτους σε σκόπιμη απόκρυψη φορολογητέας ύλης, καθώς και σε πρόσωπα που προτείνουν, προωθούν ή οργανώνουν για λογαριασμό τρίτων καταχρηστικά εταιρικά σχήματα με σκοπό τη μείωση του φορολογητέου εισοδήματος.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την απόκτηση ακινήτων μέσω offshore εταιριών, σημειώνεται ότι η Γαλλία και η Ισπανία (αλλά και η Ελλάδα μέσω του Ν. 3091/2002) έχουν σχεδόν επιλύσει το πρόβλημα αυτό με την επιβολή σε ετήσια βάση φόρου κεφαλαίου με συντελεστή 3% και 5%, αντίστοιχα, επί της τεκμαρτά προσδιοριζόμενης αξίας των ακινήτων που ανήκουν σε εταιρίες χωρών με τις οποίες δεν έχουν συνάψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ή άλλη ειδική συμφωνία για τη μη επιβολή του φόρου αυτού.

4.1.2. Η διάβρωση της φορολογικής βάσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε επίπεδο Ε.Ε. το θέμα των υπεράκτιων εταιρειών έχει απασχολήσει αρκετές φορές τα κοινοτικά όργανα. Στο πλαίσιο του κώδικα δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων του Δεκεμβρίου του 1997, τα κράτη - μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να σταματήσουν να παρέχουν και σταδιακά να περιορίσουν, κάθε φορολογικό μέτρο το οποίο ήταν εν δυνάμει επιζήμιο. Τέτοιας μορφής μέτρα αναγνωρίζονται αυτά που καθιερώνουν σημαντικά χαμηλότερο πραγματικό επίπεδο φορολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής φορολόγησης, σε σχέση με τα επίπεδα που ισχύουν κανονικά στο συγκεκριμένο κράτος-μέλος.

Τέτοιο επίπεδο φορολόγησης μπορεί να προκύψει από τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή, από τη φορολογική βάση ή από οποιονδήποτε άλλο σχετικό παράγοντα.

Κατά την εκτίμηση του επιζήμιου χαρακτήρα αυτών των μέτρων λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων:

α) κατά χώρας ή για συναλλαγές που διενεργούνται με μη κατοίκους,

β) κατά πόσον τα πλεονεκτήματα είναι πλήρως αποκομμένα από την εγχώρια οικονομία, κατά τρόπο που να μην έχουν καμία επίπτωση στην εθνική φορολογική βάση,

γ) κατά πόσον τα πλεονεκτήματα προσφέρονται ακόμα και χωρίς να υπάρχει πραγματική οικονομική δραστηριότητα και ουσιαστική οικονομική παρουσία στο κράτος-μέλος που τα παρέχει,

δ) κατά πόσον οι κανόνες υπολογισμού των κερδών από τις εσωτερικές δραστηριότητες πολυεθνικού ομίλου αποκλίνουν από τις διεθνώς παραδεκτές αρχές, κυρίως εκείνες που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, και

ε) κατά πόσον τα φορολογικά μέτρα στερούνται διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι εκ του νόμου προβλεπόμενες ρυθμίσεις εφαρμόζονται με τρόπο ελαστικότερο και αδιαφανή σε διοικητικό επίπεδο.

4.1.3 Η ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΟΣΑ

Στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ η Επιτροπή Φορολογικών Θεμάτων έχει από το 1998 ξεκινήσει μια προσπάθεια προσδιορισμού και εξάλειψης των δυσμενών φορολογικών πρακτικών (harmful tax practices), τόσο των κρατών-μελών όσο και τρίτων χωρών, θεωρώντας ότι η διάβρωση της φορολογικής βάσης από τις πρακτικές αυτές συνιστά σοβαρή απειλή για τις οικονομίες των ανεπτυγμένων χωρών.

Μία σαφής ένδειξη της ταχύτητας με την οποία αυξάνονται οι υπεράκτιες δικαιοδοσίες είναι και τα ποσά των κεφαλαίων που «κατοικούν» υπεράκτια. Το 1989 υπολογίσθηκε ότι λιγότερο από 500 δισεκατομμύρια δολάρια κατατέθηκαν σε υπεράκτια κεφάλαια, ενώ δέκα χρόνια αργότερα, το 1998, το ποσό αυτό ανήλθε σε 5,2 τρισεκατομμύρια δολάρια.

Όπως σημειώνεται σε έκθεση του ΟΟΣΑ του 1998, μεταξύ 1985 και 1994 υπάρχει μία πενταπλάσια αύξηση των υπεράκτιων κεφαλαίων, ενώ το 1994 περισσότερα από 200 δισεκατομμύρια δολάρια έρεαν σε φορολογικά λιμάνια της Καραϊβικής Θάλασσας και του Νότιου Ειρηνικού.

Η Επιτροπή έχει ήδη καθορίσει τα κριτήρια χαρακτηρισμού μιας χώρας ως "φορολογικού παράδεισου" και έχει καταρτίσει κατάλογο 35 χωρών και περιοχών που πληρούν τα κριτήρια αυτά. Στον κατάλογο αυτό δεν περιλαμβάνονται 5 χώρες (συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου) που, ενώ πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια, ανέλαβαν με επίσημη δήλωση τους πολιτική δέσμευση ότι μέχρι τα τέλη του 2005 θα προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΟΣΑ, κυρίως θεσμοθετώντας μηχανισμούς ανταλλαγής πληροφοριών σε φορολογικά θέματα.

Πέραν των 5 χωρών αυτών ο ΟΟΣΑ έχει και υπολογισθεί ότι λιγότερο από 500 δισεκατομμύρια δολάρια κατατέθηκαν σε υπεράκτια κεφάλαια, ενώ δέκα χρόνια αργότερα, το 1998, το ποσό αυτό ανήλθε σε 5,2 τρισεκατομμύρια δολάρια.

Όπως σημειώνεται σε έκθεση του ΟΟΣΑ του 1998, μεταξύ 1985 και 1994 υπάρχει μία πενταπλάσια αύξηση των υπεράκτιων κεφαλαίων, ενώ το 1994 περισσότερα από 200 δισεκατομμύρια δολάρια έρεαν σε φορολογικά λιμάνια της Καραϊβικής Θάλασσας και του Νότιου Ειρηνικού.

Πιο κάτω εμφανίζονται οι φορολογικοί παράδεισοι σύμφωνα με το βαθμό κατάταξης του Ο.Ο.Σ.Α.

Ο.Ο.Σ.Α. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

Andorra 2

Anguilla 2

Antigua & Barbuda 2

Aruba 1

Bahamas 2

Bahrain 1

Barbados 2

Belize 2

Bermuda 1

British Virgin Islands 2

Cayman Islands 1

Cook Islands 2

Costa Rica 1

Cyprus 1

Dominica 2

Dubai -

Gibraltar 2

Grenada 2

Guernsey/ Sark/ Alderney 2

Hong Kong SAR 1

Ireland (Dublin) 1

Isle of Man 1

Israel 1

Jamaica -

Jersey 2

Labuan 1

Lebanon 1

Liberia 2

Liechtenstein 2

Luxemburg Απέχει

Madeira -

Maldives 2

Malta 1

Marshall Islands 2

Mauritius 1

Monaco 2

Montserrat 2

Nauru 2

Netherlands Acridities 1

Nevis -

Nieu 2

Uruguay -

Panama 2

Phillines 1

Russia 1

Samoa 2

San Marino 1

Seychelles 1

St. Kitts & Nevis 2

St. Lucia 2

(1) Φορολογικοί παράδεισοι συνεργάσιμοι (2) Φορολογικοί παράδεισοι μη συνεργάσιμοι

Βέβαια θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει αντίδραση κατά των δραστηριοτήτων του Ο.Ο.Σ.Α. και κυρίως από τις ΗΠΑ, οι οποίες απέσυραν την υποστήριξή τους στον οργανισμό, προκειμένου αυτός να μη παρεμβάλλεται σε θέματα κυρίαρχων κρατών.

Επίσης η ένωση των χωρών της Καραϊβικής είναι εναντίον της πίεσης που ασκείται από τον οργανισμό. Ακόμα ο Ο.Ο.Σ.Α. υφίσταται κριτική από πολλές χώρες γιατί απέτυχε να εναντιωθεί στο Λουξεμβούργο και στην Ελβετία.

Ο μεγαλύτερος φορολογικός παράδεισος στον κόσμο σε όρους κεφαλαίων, όπου το επιτόκιο σε λογαριασμούς ξένων τραπεζών πληρώνεται ακαθάριστο και δεν υπάρχει μηχανισμός για ανταλλαγή πληροφοριών για τις επενδύσεις είναι η Αμερική (Manhattan). Επί πλέον σήμερα μπορείς να φτιάξεις μια εταιρεία στο Delaware μέσω διαδικτύου, χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις. Ο δεύτερος μεγαλύτερος φορολογικός παράδεισος είναι το Λονδίνο. (www.nytimes.com)

4.2 Το ξέπλυμα χρήματος διαχρονικά και η περίπτωση της Έλλάδας

Την εποχή της ποτοαπαγόρευσης στη Αμερική, η Ιταλική μαφία είχε αναλάβει την διαδικασία της παράνομης διακίνησης της αμφισβητούμενης ποιότητας παραγόμενου αλκόολ. Φυσικά όπως κάθε παράνομη οικονομική δραστηριότητα, τα κέρδη που απέφερε η διακίνηση στην οργάνωση ήταν τεράστια. Το πρόβλημα όμως με τα παρανόμως αποκτηθέντα κεφάλαια και τότε και τώρα, είναι ότι δύσκολα μπορείς να τα προωθήσεις στο νόμιμο οικονομικό ιστό. Είναι βέβαια κατανοητό ότι τα χρήματα ως αντικειμενική υπόσταση δεν έχουν καμία αξία αν δεν μπορούν να μετατραπούν σε υλικά αγαθά. Η φετιχιστική λαγνεία για τα χρηματικά μέσα οδηγεί απλώς σε αρρωστημένες ψυχολογικές καταστάσεις πλήρους φιλαργυρίας που έχουν περιγραφεί με τον καλύτερο τρόπο από πνευματικούς δημιουργούς (ο φιλάργυρος του Μολιέρου, ο θείος Σκρουτζ κτλ) Επανερχόμενοι πάλι στο αρχικό μας θέμα της Ιταλικής μαφίας, παρατηρείται μια εγγενή αδυναμία από την οργάνωση στην προώθηση των παρανόμως αποκτηθέντων χρηματικών μέσων σε νόμιμες δραστηριότητες. Την λύση την δώσανε οι οικονομολόγοι της οργάνωσης και ήταν η εξής απλή. Τα παράνομα χρήματα θα έπρεπε να διοχετεύσουν σε νόμιμες επιχειρήσεις, οι οποίες θα απέφεραν πολλά κέρδη, πολλαπλάσια της αρχικής επένδυσης. Αν όμως οι επιχειρήσεις ασχολούνταν με την παραγωγή ή την εμπορία θα ήταν πολύ εύκολο να αποκαλυφθεί ότι οι δημιουργηθείς υπεραξίες δεν είχαν καμία σχέση με τον παραχθέν ή εμπορευόμενο αγαθό. Για το λόγο αυτό οι οικονομολόγοι της οργάνωσης καταλήξανε στο συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να δραστηριοποιηθούν στην παροχή υπηρεσιών. Ως τελική απόφαση πάρθηκε η δημιουργία καθαριστηρίων ενδυμάτων. Με δεδομένο τον χαμηλό φορολογικό συντελεστή επί των κερδών οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνιζαν τεράστιους εικονικούς τζίρους, διένειμαν δε στους μετόχους τους υψηλά, φορολογηθέντα κέρδη. Από το γεγονός αυτό έλκει την ονομασία της η διαδικασία του ξεπλύματος χρήματος γνωστή ως money laundering με έκθεση της Παγκόσμιας τράπεζας δημοσιοποιήθηκε το 2007, το ποσό αυτό αναλύεται σε 20-40 δις δολάρια προερχόμενα από διαφθορά, σε 500-1000 δις δολάρια προερχόμενα από εγκληματικές πράξεις και 500 δις δολάρια προερχόμενα από φοροδιαφυγή.

Στην Ελλάδα τα κρούσματα ξεπλύματος χρήματος παρουσίασαν έξαρση το 2004, όταν δεσμεύτηκαν ύποπτα κεφάλαια σχεδόν 30 εκατομμυρίων ευρώ.

4.3 Οι υπεράκτιες εταιρίες και το ξέπλυμα χρήματος

Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση υπεράκτιων εταιριών στο ξέπλυμα χρήματος, διακρίνεται σε τρία στάδια: Σε ότι αφορά την πρώτη φάση, αυτή της «τοποθέτησης», ο ρόλος των εταιριών offshore είναι

περιορισμένος. Έχει καταγραφεί μια τεχνική, όπου κάποιος είναι ιδιοκτήτης μιας εταιρείας «βιτρίνας» με απόλυτα νόμιμο αντικείμενο (εστιατόριο, κατάστημα πώλησης ενδυμάτων κ.λ.π.) και καταθέτει στο λογαριασμό τα νόμιμα κέρδη μαζί με το παράνομο χρήμα.

Στη δεύτερη φάση του «στοιβάγματος», όπου σημασία έχει η μεγάλη κινητικότητα του χρήματος για να χαθεί ο σύνδεσμος του με την πηγή και τις ρίζες του, έχει καταγραφεί το εξής : εκεί που τα κεφάλαια έχουν κατατεθεί σε μικρά ποσά σε τραπεζικούς λογαριασμούς, που μεμονωμένα δεν κινούν ανησυχία λόγω χαμηλού μεγέθους, αλλά συνολικά θα αποτελούσαν αντικείμενο αναφοράς από τις Τράπεζες, βρίσκει τη θέση της η υπεράκτια εταιρεία, οι μετοχές της οποίας αγοράζονται με τα χρήματα αυτά, και εισάγει το ανακυκλωμένο χρήμα. Στη συνέχεια πωλεί και πάλι σε άλλο αγοραστή, αγοράζει εκ νέου και έτσι η οσμή του χρήματος χάνεται. (Belle 2002)

Στην τελευταία φάση, όπου το βρώμικο χρήμα μεταλλάσσεται σε «καθαρό» και επιχρίεται με τη σκόνη της νομιμότητας, οι υπεράκτιες εταιρείες χρησιμεύουν για να προσδώσουν στο βρώμικο χρήμα την ταυτότητα προϊόντος ή κέρδους από μία καθ' όλα νόμιμη συναλλαγή, όπως η πώληση ακινήτου ιδιοκτησίας της offshore.

Σχηματικά, οι πιο πάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες υλοποιούνται με τις παρακάτω δραστηριότητες:

4.3.1 Εταιρίες «φαντάσματα»

Οι εταιρείες αυτές επιτελούν τον αποκλειστικό σκοπό της απορρόφησης των κεφαλαίων και του «αποσυσχετισμού» κεφαλαίων και προέλευσης τους. Η ίδρυσή τους εξαντλείται σε οροθέτηση εικονικών ρόλων και στην εγκαθίδρυση ενόχτοπικού εντεταλμένου, που λειτουργεί ως διευθυντής και εκπρόσωπος. (www.sfm-offshore.com)

4.3.2 Εταιρείες «βιτρίνες»

Ο τύπος των εταιρειών αυτών είναι πιο σύνθετος αφού επιδίδονται και σε νόμιμες ενέργειες προκειμένου να καλύψουν τις παράνομες. Οι δράστες που προσπαθούν να ξεπλύνουν χρήμα, έχουν συνήθως περισσότερες από μία τέτοιες εταιρείες και μεταφέρουν το βρώμικο χρήμα από τη μία στην άλλη.

4.3.3 Συναλλαγές στο Χρηματιστήριο

Στις συναλλαγές στο Χρηματιστήριο, για να νομιμοποιήσουν έσοδα από εγκληματικές ή παράνομες δραστηριότητες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν φυσικά πρόσωπα, Off shore εταιρίες, νομικά πρόσωπα

Τα χρηματιστηριακά προϊόντα που προσελκύουν αυτούς που επιθυμούν να διοχετεύσουν παράνομους προσόδους, είναι τα εξής :

1. Αγορά μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α.
2. Αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων
3. Τοποθετήσεις σε repos
4. Αγορά ομολόγων
5. Συμμετοχή σε δημόσιες εγγραφές εταιρειών που πρόκειται να εισαγάγουν τις

μετοχές τους στο Χ.Α.Α.

6. Αγορα χρηματιστηριακων παραγωγων προϊόντων

Οι διαδικασίες για τις παραπάνω συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω χρηματιστηριακών εταιρειών, εταιρειών επενδυτικών υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.), καθώς και από εταιρείες λήψης και διαβίβασης εντολών (Ε.Λ.Δ.Ε.). Έχει παρατηρηθεί ότι η έρευνα για ξέπλυμα χρήματος, δυσχεραίνεται όταν ο επενδυτής και πελάτης της χρηματιστηριακής εταιρείας είναι υπεράκτια εταιρεία ή φυσικό πρόσωπο - κάτοικος εξωτερικού και για λογαριασμό του ενεργεί θεσμικός επενδυτής. Στις περιπτώσεις αυτές η χρηματιστηριακή εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει το «προφίλ» του τελικού επενδυτή.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα συμπεριφοράς ύποπτης για «ξέπλυμα χρήματος» είναι το «βραχύβιο» της συναλλαγής, δηλαδή δεν πραγματοποιούνται συναλλαγές σημαντικών ποσών για επένδυση, αλλά απλώς για τη νομιμοποίηση, η οποία συντελείται με την πώληση των μετοχών, ακόμη και αν με την πώληση αυτή προκύπτουν ζημιές, καθόσον αυτό που ενδιαφέρει αυτούς που «ξεπλένουν βρώμικα χρήματα» δεν είναι τα χρηματιστηριακά οφέλη αλλά ο «εξαγνισμός» και η επανένταξη τους στους υγιείς οικονομικούς κύκλους. (www.lawnet.gr)

4.4ΟΙ μέθοδοι ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος

Διαχρονικά τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό εμφανίστηκαν διάφοροι τρόποι ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος. Οι μέθοδοι διαφέρουν από εποχή σε εποχή και από χώρα σε χώρα. Ως γενική παρατήρηση έχουμε να κάνουμε πως χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές έλκουν σημαντικά παράνομα κεφάλαια, επειδή το κόστος του ξεπλύματος, η εκάστοτε δηλαδή φορολογική επιβάρυνση, είναι ιδιαίτερη χαμηλή. Δεν είναι τυχαίο ότι η Κύπρος μέχρι το 2002 όπου υφίσταντο το καθεστώς των υπεράκτιων εταιρειών με φορολογικό συντελεστή 4,25% αλλά και σήμερα με έναν από τους χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές στην ευρωπαϊκή ένωση(10%), έλκει τέτοια κεφάλαια, αν και οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι ο έλεγχος πλέον για την προέλευση των κεφαλαίων αυτών είναι ιδιαίτερα λεπτομερής και ουσιαστικός.

Η διεθνής δράση για το ξέπλυμα χρήματος, έχει συγκεντρώσει χαρακτηριστικές περιπτώσεις ξεπλύματος χρήματος που έχουν εντοπισθεί διεθνώς.Οι απλές περιπτώσεις έχουν σχέση με την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων. Σύμφωνα με την διεθνής δράση(FATF),οι περιπτώσεις ξεπλύματος με εμβάσματα έχουν την μορφή: Μικροκαταθέσεις σε πολλούς τραπεζικούς λογαριασμούς διαφόρων τραπεζών των οποίων οι εισπράξεις γίνονται από ένα άλλο πρόσωπο και όχι από τον φαινομενικά δικαιούχο , με εξουσιοδότηση. Συνήθως οι περιπτώσεις αυτές σχετίζονται με ξέπλυμα χρήματος που έχει προέλθει από σωματεμπορία.

Άλλη ιδιαίτερα προσφιλής μέθοδος και στην Ελλάδα είναι η αγορά λαχείων ή κερδισμένων λαχνών τυχερών παιχνιδιών. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις όπου φορολογούμενοι προσκόμισαν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ για κάλυψη τεκμηρίων, βεβαιώσεις κερδών επίσημων εθνικών τυχερών παιχνιδιών(ΛΟΤΤΟ.ΠΡΩΤΟΚΛΠ) όπου τα τυχερά δελτία φαίνονταν να έχουν κατατεθεί την ίδια μέρα με διαφορά λίγων λεπτών της ώρας , σε πολλές διαφορετικές πόλεις της χώρας. Η μέθοδος αυτή φθίνει βαθμιαία γιατί γεννά άμεσα υποψίες στα ελεγκτικά όργανα και ερευνάται επισταμένα.

Στην πραγματικότητα εταιρείες βιτρίνες σήμερα ιδρύονται συνήθως σε χώρες φορολογικούς παραδείσους με μηδενική ή ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση ή σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές. Οι επιχειρήσεις αυτές χρησιμοποιούν κυρίως για ανατιμολογήσεις αγαθών σε περιπτώσεις τριγωνικών αγορών ή πωλήσεων. Κλασικό σε αυτή την περίπτωση είναι το παράδειγμα Ελληνικών εμπορικών επιχειρήσεων που εισάγουν εμπορεύματα κυρίως από την Κίνα.

Είναι γνωστό ότι τα περιθώρια κέρδους των εμπορευμάτων αυτής της προέλευσης είναι ιδιαίτερα μεγάλα με συνέπεια η ελληνική επιχείρηση να εμφανίζει υψηλά καθαρά κέρδη και κατ' επέκταση μεγάλη φορολογική επιβάρυνση. Αν λοιπόν για παράδειγμα μια επιχείρηση εμπορίας κλιματιστικών μηχανημάτων εισάγει τέτοια μηχανήματα από την Κίνα στην Ελλάδα, το κόστος δε της εισαγωγής είναι 2000000ευρω και η αξία πωλήσεων 10000000ευρώ αυτή, αν θεωρήσουμε ότι υπάγεται σε φορολογικό συντελεστή 25%, θα έχει φορολογική επιβάρυνση 2000000ευρώ ($8000000 * 25\%$). Αν όμως υπάρξει μία εταιρεία ιδίων συμφερόντων στη Κύπρο που ανακοστολογήσει τα εμπορεύματα και τα πουλήσει στην ελληνική εταιρεία αντί 7000000ευρώ, τότε η συνολική φορολογική επιβάρυνση θα είναι για μεν την Κύπρο $500000 \text{ευρώ} ((7000000 - 2000000) * 10\%)$ για δε την Ελλάδα $750000 \text{ευρώ} ((10000000 - 7000000) * 25\%)$ και σε σύνολο 1250000ευρώ. Βλέπουμε δηλαδή ότι άμεσα υπάρχει χρηματικό όφελος ύψους 750000ευρώ. Επειδή δε η αγορά είναι τριγωνική θα πρέπει να σημειώσουμε ότι και στην μία και στην άλλη περίπτωση τα εμπορεύματα θα φορτωθούν στην Κίνα και θα παραληφθούν κατευθείαν στην Ελλάδα. Η κυπριακή εταιρεία θα ασχοληθεί στην ουσία μόνο με την έκδοση των φορολογικών στοιχείων.

Οι Επειδή οι προαναφερόμενοι τρόποι βέβαια είναι πια κλασσικοί, οι ειδικοί προτείνουν πλέον εξειδικευμένους μεθόδους. Αναφέρονται επιγραμματικά μερικές από αυτές όπως οι επιχειρήσεις πολύτιμων λίθων, είσπραξη ασφαλιστικών αποζημιώσεων από εικονικές ζημιές σε κλεμμένα πολυτελή οχήματα ή βύθιση πολυτελών σκαφών αναψυχής κλπ. Μια άλλη προσφιλή μέθοδος είναι η ίδρυση ενός φιλανθρωπικού ιδρύματος ή μιας μη κυβερνητικής. Η οργάνωση εκτός από τις επίσημες επιχορηγήσεις μπορεί να έχει έσοδα και από χιλιάδες υποτιθέμενα αρωγή μέλη με πολύ μικρές καταβολές από το καθένα από αυτά. Το γεγονός αυτό κάνει σχεδόν αδύνατη την εξακρίβωση της ταυτότητας των μελών αυτών, πολλές δε χορηγίες μπορεί να είναι ανώνυμες. Έτσι ο πραγματικός διαχειριστής των οικονομικών του ιδρύματος μπορεί να πραγματοποιεί ψεύτικες καταθέσεις από εικονικά αρωγά μέλη τις οποίες μετά να τις επαναφέρει στο άτομο του ως έξοδα κίνησης ή αποζημίωση για άλλες υποτιθέμενες δικές του δαπάνες.

Στην πράξη ένα ελάχιστο ποσό από τα χρήματα που συγκεντρώνει ένα μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο πηγαίνει για την ευόδωση των σκοπών του, ενώ το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος αφορά διοικητικά έξοδα που τις πολλές φορές εμφανίζονται ως έξοδα παραστάσεων ή έξοδα κινήσεως. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι στα περισσότερά νομικά πρόσωπα αυτού του είδους τα διοικητικά έξοδα στις πιο πολλές των περιπτώσεων ανέρχονται στο 75% περίπου των συνολικών εσόδων.

Μια άλλη προσφιλή μέθοδος ξεπλύματος είναι η ίδρυση επενδυτικής εταιρείας η οποία δημιουργεί ένα επενδυτικό κεφάλαιο του οποίου συνήθως οι αποσώσεις είναι συνδεδεμένες με την πορεία διάφορων αγορών. Οι διαχειριστές του κεφαλαίου με την δικαιολογία των προμηθειών ή των penlties σε περίπτωση πρόωρης λήξης των επενδυτικών, μπορούν να βάζουν και να βγάζουν χρήματα που στην πραγματικότητα αφορούν αναλήψεις και καταθέσεις μικροποσών μεγάλου αριθμού, έτσι ώστε να είναι ουσιαστικά αδύνατη η παρακολούθηση της διαδρομής των κεφαλαίων.

Τελειώνοντας την αναφορά μας στους μοντέρνους τρόπους ξεπλύματος χρήματος θα πρέπει να αναφερθούμε και στο σύστημα, <Hawala> το οποίο αναφέρεται αποκλειστικά στο ξέπλυμα και τη μεταφορά χρημάτων σε τρομοκρατικές οργανώσεις και ήταν αυτό που χρησιμοποίησε Μπιν Λαντεν για χρηματοδοτήσει το τρομοκρατικό χτύπημα της Νέας Υόρκης την 11 η Σεπτεμβρίου. Στην μία πολύπλοκη διαδικασία μεταφοράς χρημάτων από τον χρηματοδότη στην τρομοκρατική οργάνωση, μέσω πολλών ενδιάμεσων , φαινομενικά νόμιμων διαδικασιών και εικονικών επιχειρήσεων, με απώτερο σκοπό να μην γνωρίσει ο χρηματοδότης τα άτομα που θα εκτελέσουν το τρομοκρατικό χτύπημα,

Ολοκληρώνοντας την αναφορά μας στις μεθόδους ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αναφέρεται η περίπτωση της Ρωσικής εταιρείας Υγκος όπου μετά την κατάρρευση της πρώην Σοβιετικής ένωσης ύποπτα κεφάλαια που προέρχονταν από συμμορίες που εμπλέκονταν σε λαθρεμπόριο ναρκωτικών και όπλων, συμβόλαια δολοφονιών, εκβιασμούς, απάτες κλπ, διοχέτευσαν μέσω γυκος σε θυγατρική εταιρεία της στην Ολλανδία, η οποία πάλι τα τοποθετούσε σε πολυτελείς κατοικίες στην Ισπανική Κόστα Ντελ Σολ.

4.5 Η επιρροή των υπεράκτιων εταιριών στην λειτουργία του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος

Την επίδραση των υπεράκτιων κέντρων στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα μελετά το Financial Stability Forum , ένας Οργανισμός που έχει συσταθεί από το 1999 με σκοπό την προώθηση της διεθνούς χρηματοοικονομικής σταθερότητας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της διεθνούς συνεργασίας στο επίπεδο εποπτείας. Ο πιο πάνω Οργανισμός έχει διαμορφώσει ένα κατάλογο 37 χωρών και περιοχών που λειτουργούν υπερακτια κέντρα. Αυτές οι χώρες χωρίζονται σε συνεργάσιμες και μη ως προς τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ελέγχου της νομοθεσίας και των κανονισμών τους και την αποδοχή προτάσεων του Οργανισμού. (Λιολιος 2004)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τα τελευταία χρόνια η πολιτική των ανεπτυγμένων οικονομιών έναντι των ανταγωνιστικών υπεράκτιων αγορών υπήρξε σε γενικές γραμμές σταθερή: δυσφήμιση των υπηρεσιών τους σε βαθμό τέτοιο ώστε οι «φορολογικοί παράδεισοι» να θεωρούνται «τράπεζες» παράνομων κεφαλαίων. Ωστόσο, ενώ η παγκόσμια κοινότητα επιστρατεύει πολιτικές marketing για να μετατρέψει τη λέξη «off-shore» σε συνώνυμο του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος, ο ΟΟΣΑ ανακοινώνει επίσημα ότι οι «φορολογικοί παράδεισοι» είναι λιγότερο παράνομοι από όσο σήμερα πιστεύεται. Μάλιστα επισημαίνει ότι δεν πρέπει να συγχέεται το οικονομικό έγκλημα με τις off-shore αγορές, καθώς αυτό ενυπάρχει σε όλες τις παγκόσμιες οικονομικές αγορές.

Παράλληλα οι ΗΠΑ, που έχουν υπάρξει πρωταγωνιστές στη μάχη εναντίον των φορολογικών παράδεισων αναλαμβάνουν αυτόνομη δράση, ανεξάρτητα από τις παγκόσμιες ελεγκτικές Αρχές, προχωρώντας σε μονομερείς συμβάσεις συνεργασίας με off-shore κυβερνήσεις. Επιτυγχάνουν δε την πρόσβαση σε καίρια δεδομένα μεταφοράς κεφαλαίων που τους επιτρέπουν τη μείωση των διαφυγόντων φορολογικών κερδών τους με αντάλλαγμα την αδιάλειπτη λειτουργία των συνεργάσιμων φορολογικών παράδεισων. Παράδειγμα αποτελεί η σύναψη συμφωνίας με αυτόνομα κρατίδια της Καραϊβικής και πρόσφατα με την Ινδία, η οποία δεν παρέχει φορολογικά κίνητρα, αλλά αποτελεί ουσιαστική off-shore αγορά παροχής υπηρεσιών outsourcing στον τομέα της πληροφορικής.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, η Ευρωπαϊκή Ένωση αδυνατεί να προσφύγει στη λήψη ουσιαστικών μέτρων, δεδομένου ότι οι σημαντικότερες χρηματοοικονομικές αγορές εντός της Γηραιάς Ηπείρου είναι επί της ουσίας φορολογικοί παράδεισοι ή προσφέρουν υπό περιπτώσεις φορολογικά κίνητρα.

Εντέλει, οι υπεράκτιες αγορές διατηρούν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα με την ανοχή των οικονομιών υψηλής φορολόγησης που αδυνατούν να συντονιστούν και με αντάλλαγμα τη μερική και υπό περιπτώσεις διαφάνεια των συναλλαγών η οποία σε πρώτη φάση πλήττει ιδιώτες με περιορισμένες off-shore επενδύσεις, για παράδειγμα σε εταιρείες “οχήματα” ή σε αμοιβαία κεφάλαια όπου γίνεται πλέον απαιτητή η διαφάνεια ως προς την ταυτότητα του επωφελούμενου των επενδύσεων αυτών. Ωστόσο οι υπηρεσίες που προσφέρονται από τις off-shore αγορές δεν περιορίζονται στα φορολογικά κίνητρα και στη μυστικότητα των επενδυτών (που εν μέρει εξασφαλίζει την αποφυγή πληρωμής φόρων). Εκτείνονται σε μια ευρεία σειρά υπηρεσιών που έχει ως στόχο τη χαμηλού κόστους και εύκολη -χωρίς περιττούς περιορισμούς διεξαγωγή εξειδικευμένων επιχειρηματικών εργασιών διαφόρων επιχειρήσεων.

Γενικά οι παράκτιες αγορές προσαρμόζονται, διεκδικώντας ουσιαστικότερο ρόλο και επιδιώκοντας μεγαλύτερη αποδοχή στην παγκόσμια οικονομική και πολιτική κοινότητα. Αρκετές από αυτές, αφενός έχοντας καθιερωθεί στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αφετέρου επεκτείνοντας τις υπηρεσίες τους στον τομέα των ψηφιακών επενδύσεων, πετυχαίνουν την ουσιαστική ενσωμάτωσή τους στη διεθνή οικονομία.

Η τελευταία πιθανόν δεν θα επιδιωχθεί να ανατραπεί, αν η συνεργασία τους με τις λοιπές χώρες σε επίπεδο ανταλλαγής οικονομικών δεδομένων αποδειχθεί ικανοποιητική. Επομένως η παγκόσμια κοινότητα φαίνεται ότι, προς το παρόν τουλάχιστον, βρήκε ένα σημείο πολιτικής ισορροπίας, αποδεχόμενη τη συνύπαρξή της με τις αμφισβητούμενες υπεράκτιες αγορές σε πολιτικό πάντα επίπεδο, δεδομένου ότι στο επιχειρηματικό περιβάλλον ήταν πάντα αποδεκτές.

Συμπερασματικά πιστεύουμε ότι στην περίπτωση των υπεράκτιων διαδικασιών υπάρχει πολυπλοκότητα και η αντιμετώπιση θα πρέπει να είναι κατά περίπτωση. Οι υπεράκτιες επιχειρήσεις αποτελούν μια πραγματικότητα και τα προβλήματα τα οποία αυτές προκαλούν στην εθνική οικονομία δεν αντιμετωπίζονται με αφορισμούς. Τέλος, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οποιοδήποτε εισόδημα προκύπτει με πλάγιους τρόπους και μένει αφορολόγητο, τελικά καταλήγει σε κάποιο φυσικό πρόσωπο για να το καταναλώσει, εκεί δε θα πρέπει να επικεντρωθεί η προσπάθεια και του ελληνικού φορολογικού μηχανισμού, ώστε να το αποκαλύψει και να το φορολογήσει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δουβή Παναγιώτη, 2008, Offshore δραστηριότητες, Αθήνα, Minosbooks, σελ.97

Λιόλιου Απόστολου, 2004, Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και πόθεν έσχεσ, Αθήνα,

Εκδόσεις EPSILON NET ΑΕ, σελ 33

Μελας Δημήτρης Διεθνής φορολογικός σχεδιασμός και σύγχρονες εξελίξεις Θεσσαλονική Σεπτέμβριος 2013, εκδόσεις Σάκκουλα

Λεοντάρη Μιλτιάδη, 2004, «Έννοια της εξωχώριας εταιρείας» «Γενικό λογιστικό σχέδιο», Αθήνα, Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, σελ 102

Λιγωμένου Άννα, 2006, Εξωχώριες εταιρίες και φορολογικοί παράδεισοι, Αθήνα, Αρχείο Νομολογίας, σελ.14

Αντωνόπουλος Δ. – Κατούδης Η., Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα Μάιος 2004

Barber L, 2007, Tax Heavens Today, NY, John Wiley and sons Ltd, pages.150-162

Belle R M Antoine, 2002, Confidentiality in offshore Financial Law, London, Oxford University press, pages.22-29

ΈΝΤΥΠΑ

Εφημεριδα καθημερινή 4/2012 Κωσταρέλου Ελένης, Πέμπτη 15 Απριλίου 2010, « Εκπτώσεις φόρου στις offshore», Ελευθεροτυπία, αρ.φύλλου 3764, σελ.33

Ιστοσελίδες

www.Capital.gr

www.Lawnet.gr

www.Net.gr

www.Offshore.net

www.nytimes.com www.offshore.mag.com

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ